

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 3 - 2006

Biskop og kommandør s. 6

BISKOP GOEBEL MOTTAR ORDENSINSIGNE – FOTO © : P. MAREK MICHALSKI MSF

- Nytt roffeste for Tautra, s. 3
- Jesu små søstre - kontemplasjon og solidaritet, s. 8
- Paven i Polen, s. 14

Svartedauden rammer norsk religionsoversikt

ALDRI HAR DEN KATOLSKE KIRKE

i Norge vokst så kraftig som i de senere år. Det er antagelig minst 90.000 katolikker med regulær oppholdstillatelse i landet. Menighetene klarer ikke å holde tritt, vi klarer ikke å registrere mer enn drøye halvparten. Og det er i tillegg titusener av katolikker med midlertidig opphold – håndverkere fra Polen, Litauen og andre nye EU-land, sykepleiere fra Filippinene, Polen og Ungarn som er kommet for å bli, men som må vente alt for lenge på sin personnummerutløsende regulære arbeids- og oppholdstillatelse. Kanskje er 120.000 katolikker et realistisk overslag nå.

Men ikke etter det offentliges nye tall. De viser en nedgang fra ca. 45.000 til under 35.000 på ett år.

Hvordan kan man da forklare at katolikene i Norge ifølge de nye offentlige tellemetoder skrumper inn raskere enn den gangen vi ble rammet av svartedauden på 1300-tallet?

I flere år har Kultur- og kirkedepartementet drevet frem endringer i de måtene de forskjellige tros- og livssynssamfunns medlemsmasse skulle beregnes. Man skulle «ordne opp» i det man mente var medlemsrot i stor skala. De senere måneders merkelige tildragelser, med meldinger om at landet vårt har ca. 90.000 såkalt dobbeltregistrerte (personer som står i medlemsregistrene til flere trossamfunn), viser at depar-

tementets prosesser har vært temmelig mislykkede. En nærmere analyse viser at det offentliges egne handlemåter og beslutninger faktisk er den viktigste årsak til det vi nå har av talltull.

Problemet ned rotet for oss katolikker er ikke bare den pussighet at det offentlige nå med et trylleslag gjør den offentlige religionsstatistikk til den reneste farse. Hvis Statistisk Sentralbyrå i det hele tatt finner det interessant å publisere de nye tallene, hva enn de måtte bli etter de såkalte kontrollrunder som nå forestår, bør det skrives i den forklarende fotnote at det hele bare er tøv.

Men tallet rammer kirken økonomisk: Det er det fiktive lave tallet som benyttes for å beregne de lovbestemte statlige og kommunale tilskudd på ca. 600 kr. pr. medlem. Ikke det reelle tallet (som er lett nok å sannsynlighetsberegne), ikke engang henimot halvparten av det reelle tallet (slik som det har vært i de senere år). Man skulle tro det var Onkel Skruer som planla statens nyordning: Er du en såkalt dobbeltregistrert (hvilket i virkeligheten betyr at du er riktig medlemsført i ett trossamfunn, og feilaktig i et eller flere andre), får intet tros- eller livssynssamfunn tilskudd for deg.

Hvordan tallet er oppstått, skal vi forsøke å antyde annetsteds i Broen. Her vil vi fremholde at nesten ingenting er særlig overraskende. Det kunne forutsees. De viktigste årsakene har med Den nor-

ske kirkes medlemsregister å gjøre. Det er også noen andre forklaringer, men de gir bare marginale tallmessige utslag.

Dette er ikke egentlig Dnks egen skyld: Det er ikke slik at det har sittet erke-lutheranere rundt om på menighetskontorene og ført inn medlemmer fra telefonkatalogen og brent opp konvertiters utmeldelsesbegjæringer. Det bare virker slik. Det er datamaskinene som har skylden. Det betyr i virkeligheten: Ukyndige og ukloke beslutninger fattet på Stortinget og i Kulturdepartementet som nærmest har dømt Dnks medlemsregister til å bli svært feilaktig. Departementet fjernet den forskrift som forbød bruk av Dnks register for å «kontrollere» (underkjenne) andre tros- og livssynssamfunns medlemsregistre, uten høring, selv om man burde visst at Dnk-registeret fremdeles var så defekt at forskriftsendringen ville ramme andre trossamfunn svært hardt. En rosenrød stortingsmelding fra samme hold tiet om de problemer som så åpenbart gjenstod, og slik hindret man at Stortinget så rødlisene og satte på bremsene. Stikkordet er ikke statskirkelige medkristnes maktbrynde. Stikkordet er offentlig ukyndighet.

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 3. 2006 Årg. 47. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD) Tlf.: 23 21 95 37

Redaktør: Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Forsiden:
Fylkesmann Svein Ludvigsen
overrakte den 9. juni orden-
sinsignier og diplom
til biskop Gerhard Goebel
MSF av Tromsø, etter at
Kongen den 29. mars
utnevnte ham til Kommandør
av Den Kongelige Norske
Fortjenstorden for sin
innsats for kirke og samfunn.

Trykk:
JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 20.000

Nytt rotfeste for Tautra

Av sr. Hanne-Maria Berentzen O.C.S.O.

Blank bølgende fjord bak alteret. Snøen på markene og fjellene bak fjorden hjelper solen å skinne. Høy himmel i gnistrende marsblått taler klart og varsomt om Guds miskunn. Alt er utrolig lyst, utrolig vakkert, utrolig klart, akkurat som det var denne dagen for syv år siden. Herrens bebudelse, Maria budskapsdag. Den gang var alteret gjemt i et digert telt som rommet 200 gjester. Grunnleggelse av vårt nye kloster på den gamle klosterøya.

I dag er alt roligere, tryggere. I dag feirer vi rotfeste i en uferdig kirke, med færre gjester, bare 100 i "den nærmeste familie", Støttegruppen som har bedt for dette i 15 år, og naboene på Tautra, som har tatt imot oss som sine egne. Og nærmeste klosterfamilie, "mor", "bestemor", "faddere" og kapellaner, og biskopen og de nærmeste prester og søstre i stiftet. Den store kirken virker god og passende stor ved denne første anledning til å feire messe her. Lyset spiller i taket, spiller i ikonen og i gulvet ettersom solen stiger høyere på himmelen. Jo, dette skal bli et godt kirkerom i det nye klosteret.

25. mars 2006. Tautra Mariakloster erklæres høytidelig av mor Gail Fitzpatrick å være et selvstendig kloster i Cistercienserordenen av den strenge observans:

Fasaden begynner å ta form.

"Denne dagen med dypere rotfesting av den monastiske kommuniteten i Tautra Mariakloster i Norges sjel og Norges jord er samtidig en gave og et løfte. Alle som har lengtet etter, bedt for, trodd på og støttet dette kloster, anerkjenner det i dag som Guds gave og svar på deres bønner.

Sakramentslampen som vil lyse gjennom denne kirkens vegger og tak dag og natt, vil være et tegn for kjente og fremmede, fjært og nært, om det løfte at Gud bor her og at Gud kaller denne kommunitet og alle mennesker til å leve sammen i kjærlighet og fred..."

Selvstendige. Seks nonner som skifter sin stabilitet fra Amerika til Norge, og blir stammen i en monastisk kommunitet vi håper vil vokse seg større og sterkere med årene, og fylle det klosteret som snart vil stå ferdig til bruk. Biskopen har stenket veggene med vievann først i messen. Fjorden lyser bak abbeder og prester. Flaggene på øya er til topps for Herrens bebudelse og for klosterets selvstendighet. Syv år etter begynnelsen, et hellig tall for det fullkomne, en begynnelse som er bragt til fullendelse. Nå er det en ny begynnelse.

"Ære være Gud i det høyeste" - lyder i klang fra "Har du sett noe til kjærringa mi? Langt nord i leitom..." Øyas kjærringer kan se forbi alteret, tvers over fjorden mot nord til sine gamle hjemgårder, til fjellene der de gjette i unge år... "og fred på jorden for mennesker av god vilje..." Norske folketoner og gregorianske melodier

Biskop Georg Müller stenker vievann på veggene i den uferdige klosterkirken ved begynnelsen av messen da Tautra Mariakloster ble erklært som selvstendig kloster 25. mars. Foto: Pham Van Trang.

fletter seg inn i hverandre. "Vi priser deg, vi velsigner deg, vi tilber deg, vi forherliger deg, vi takker deg for din store herlighet, Herre vår Gud..."

"Her er jeg, for å gjøre din vilje". Det lyder om igjen og om igjen, i introitus mens prosesjonen går opp midtgangen for første gang, og om igjen og om igjen i lesning og gradualesalme: "Se, her kommer jeg, Herre, jeg skal gjøre din vilje". Organisten har nykomponert musikken for anledningen. En ny begynnelse.

"Frykt ikke Maria, for du har funnet nåde hos Gud!" Amerikanske abbed Brendan Freeman kaster seg ut på dypt vann og åpner prekenen på norsk, før han skyndsomt trekker tilbake til engelsk: What would the fjord tell us if it could speak?

Abbed Brendan gir en poetisk liste over vannenes tale, fra Edens have og verdens skapelse frem til i dag, som en velkomst til nonnene som nå har slått seg ned ved fjordens bølger. Abbedens fortelling av vannenes tale stanser ved dagens fest:

"Vi husker engelen som svevet over oss i Galilea-sjøen på vei

Abbedissen i Our Lady of the Mississippi Abbey i Dubuque, USA, mor Gail Fitzpatrick, erklærer Tautra Mariakloster som selvstendig kloster.

til Nasareth. Da visste vi hvorfor salmisten kalte på oss alle sammen, vannene i dypet, vannene over himmelen, alle bekker og rennende vann, for å love Herren. Det var i det øyeblikk han tok sitt legeme fra jomfruen. Vi elsker St. Bernhards bruk av ordene "og jomfruens navn var Maria". Vi hvisker disse ordene til dere mens vi bølgjer forbi dere: "og jomfruens navn var Maria". Lytt til oss når vi mumler disse ordene for dere dag og natt. Vi sover aldri. Akkurat som Maria unnfanget ham denne dagen, unnfanget dere ham i ånden i dåpens bad. Vi var vannet som ble øst over dere. Fra da av sover heller ikke deres hjerter. For i dypet av deres vesen ber Frelseren uopphørlig som en skjult elv inne i dere, og sier: "Kom til Far".

"Vi tok imot Herrens legeme i Jordan

og ble helliget den dagen. Herren bruker oss til å velsigne dere ved slutten av hver eneste dag. Vi ble nå i dag nettopp brukt til å velsigne veggene i kirken deres, og om noen minutter vil en dråpe vann bli hullet i kalken som et tegn på blandingen av det menneskelige og det guddommelige i eukaristien. Blod og vann fløt fra hans side på korset, og fra denne vannflom ble kirken født..."

"Vel, søstre, hvis Skaperen brukte vann til å komme til oss på så mange måter, hvor mye mer vil han ikke bruke deres nye kommunitet som er hans Sønnns Jesu legeme? For en historisk dag dette er for Norge. Deres bønn vil uttrykke dypet av alle nordmenns sjel, enten de er klar over det eller ei. For i det innerste av hver person finnes tørsten etter Gud. Deres kall er å representere denne tørsten ved selv å tørste. Dere skal erfare Jesu ord på korset: "Jeg tørster." Han tørster etter deres kjærlighet..."

"Søstre, dere kjenner og har smakt denne elv av levende vann inne i dere, denne kilde som springer opp til evig liv. Dere har fulgt den til dypet av deres eksistens, og har der fått se Skaperen ansikt til ansikt, om det enn var natt.... Deres klosterliv og deres kloster er et mysterium. Ingen kan fullt ut forstå det, men dere har

druknet dypt av kilden inne i dere. Dere kjenner kjærlighetens dyp i det innerste av deres liv. Dere har ofret alt for denne kostelige perle som bare kan finnes i dypet av sjelens vann. På denne måten åpenbarer dere dypet av hvert menneskes hjerte så de kan kjenne Fars kjærlighet som er i dem. Dere bærer dem i deres hjerter. Dere vil kanskje aldri se frukten av deres arbeid, fordi dere lever av tro og ikke av hva dere ser. Men dere er mødre og søstre av hele menneskeheten. Dere er stemmen til dem som ikke kjenner sin egen stemme. Dere er ropet som stiger opp til Far fra jordens ender."

Abbed Brendan omtalte seremonien om endring av stabilitet fra klostrene i USA til Tautra som å flytte hjertet til Tautra, til dette konkrete klosteret og til Norges folk:

"I løpet av de siste syv årene har dere lært å kjenne den kjærlighet det norske folk har til dere. Deres nærvær nå i dag betyr at de vil ikke svikte dere. De vil ta vare på deres hjerter og støtte dere."

"Min nevø som nylig ble far, beskrev det slik: "Å få et barn er som for alltid å ta den avgjørelsen at du har hjertet gående omkring utenfor deg selv." Denne kommuniteten er deres hjerte, og trenger deres omsorg. Deres hjerte er i den. Jesus er den usynlige Guds hjerte. Hans hjerte er også i denne kommuniteten. Sammen utgjør dere én person. Han i dere og dere i ham."

Abbed Kevin Daly, klosterets nye nabo-abbet med visitas-ansvar, inviterer de seks nonnene til å avlegge sine løfter om stabilitet i Tautra Mariakloster. Det er første gang siden reformasjonen at noen avlegger løfte om stabilitet i Norge. Så er det passende at det skjer på den gamle klosterøya i et kloster som bærer det gamles navn: Sancta Maria de Tuta Insula (Hellige Maria av den trygge øy):

"Jeg, søster Rosemary Durcan, en nonne med høytidelige løfter fra Our Lady of the Mississippi Abbey klosterfelleskap, Dubuque, i Cistercienserordenen av den strenge observans, lover min stabilitet i samsvare med abbed St. Benedikts regel,

Seks søstre avlegger løfte om stabilitet i Tautra Mariakloster. Så vidt vites er det første gang siden reformasjonen at det avlegges løfte om stabilitet i Norge. Foto: Pham Van Trang.

De første seks nonner som har avlagt løfte om stabilitet i Norge i moderne tid: fra venstre sr. Sheryl, sr. Marjoe, sr. Lisbeth, sr. GilKrist, mor Rosemary og sr. Hanne-Maria. Søndag 26. mars valgte kommuniteten mor Rosemary til priorinne.

Dette gjør jeg for Guds og alle hans helliges åsyn i dette Tautra Maria-kloster på Tautra, et kloster i samme orden, i nærvær av abbedisse for grunnleggelsen, mor Gail Fitzpatrick, og abbed Kevin Daly, naboabbed for dette klosteret."

Det høres klart og tydelig utover hele forsamlingen, som sitter dørgende stille. En for en inviteres søstrene, leser løftet og undertegner dokumentet på alteret.

"Jeg, søster Mary Marjoe Backhus, en nonne med høytidelige løfter fra Our Lady of the Mississippi Abbey klosterfelleskap..."

"Jeg, søster Mary Elizabeth Simons..."

"Jeg, søster Mary Sheryl Frances Chen..."

"Jeg, søster GilKrist Marie Lavigne, en nonne med høytidelige løfter fra Our Lady of the Mississippi Abbey..."

"Jeg, søster Hanne-Maria Berentzen, en nonne med høytidelige løfter fra Mount St. Mary's Abbey i Wrentham..."

Ingen skrik høres når navlestrengen kuttet. Kuttet - både til moderklosteret - og, for de flestes vedkommende, til fedrelandet. Men nå er det alvor. Nå er det her vi hører til, her vi roftes, ved denne blå fjorden, mellom disse rullesteinene og disse potetåkrene, blant disse trønderne.

Her vi skal leve og her vi skal dø og begraves, i kirkegården noen få meter utenfor det kirkegulvet der vi nå står. Her vi hører til, som nonner som elsker sitt kloster, sitt sted, i god cistercienser-tradisjon.

Dokumentene blir liggende på alteret gjennom messen, og hentes av naboabbed Kevin Daly etter messen. Det er det kanoniske tegn på at løftene er mottatt og godtatt av Kirken.

Nonnene blir stående i en halvsirkel foran alteret, mens abbed Kevin ber for det nyopprettete klosterfelleskapet:

"Miskunnsrike Far, vi ber deg: Gi våre søstre med glede å oppfylle de løfter de har gitt i dag. Gi dem å leve i troen, grunnfestet i håpet, alltid rede til å ta imot din kjærlighet og gi den videre til andre. Fri dem fra bekymring og selvopptatthet, og hjelp dem å lytte i lydighet til Ordet fra deg. Gi dem å ta imot all prøvelse og motgang som et uttrykk for Kristi kors i deres liv, og som en måte å gi sitt liv for hverandre... Led du dem inn i hjertets ødemark... la dem skinne din kjærlighet..."

Ute lyser vinterens ødemark. Solen spiller i det bølgende vannet, som er blitt enda blåere mens dagen modnes. Gud tar imot løftene om stabilitet med sjarm og jubel. Mer skinnende kan den gamle øya ikke bli en marsdag. Og folket skinner med.

**St.
OLAV**
BOKHANDEL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbutikk: stolavbok.no

**VI HAR GAVENE
TIL DÅP,
1.KOMMUNION,
FERMING OG
BRYLLUP.**

**Vi hjelper gjerne til
å finne fram til den
rette gaven.**

*

**Stort utvalg i
dekorerte lys til alle
anledninger**

*

Våre åpningstider i sommer er:
(f.o.m. 19. juni t.o.m. 20.august):
MAND. - FRED.: 10.00 - 16.00
TORSD.: 10.00 - 17.00
LØRD.: STENGT

MERK: STENGT f.o.m. 13.juli
t.o.m. 31.juli

Før 19.juni og etter 20.august:
10.00 - 17.00. Torsd. -18.00
Lørd. Stengt

Biskop og kommandør

Biskop Gerhard Goebel ble i slutten av mars utnevnt av HM Kongen til Kommandør av Den Kongelige Norske Fortjenstorden for sin innsats for kirke og samfunn i Norge.

ORDENSINSIGNIER OG DIPLOM ble overrakt biskop Goebel den 9. juni av Fylkesmann Svein Ludvigsen, under en tilstelning i Vår Frues menighet i Tromsø. Tildelingen av denne hedersbevisningen er uttrykk for alt biskop Goebel som tysk statsborger har gjort og stått for i sitt virke som prest og biskop i Norge. I begrunnelsen for tildelingen av Fortjenstordenen, nevnes biskop Goebels virke for å skape forsoning mellom den Nordnorske befolkningen og Forbundsrepublikken Tyskland etter krigen, og for hans innsats for å skape et godt kirkelig samarbeid. Ordensrådet har også vektlagt hans innsats med å reise kirkebygg i Nord-Norge og spesielt byggingen av Karmelklosteret i Tromsø.

Gerhard Goebel er født i 1933 i Scheuerfeld i bispedømmet Trier i Tyskland og ble i 1960 presteviet i Ravengiersburg. Etter ønske fra sin orden, Den hellige Families kongregasjon (MSF), kom han allerede to år senere til Nord-Norge. Her virket han som prest i Hammerfest, Mo i Rana og Tromsø inntil han i 1976 ble utnevnt til apostolisk administrator og i 1979 ble viet til biskop av pave Johannes Paul II i Peterskirken.

Biskop Goebel, du kom som ung prest i 1968 til Finnmark, hvor minnene fra krigen ennå var levende etter at tyskerne ved den brente jords taktikk hadde ødelagt hele landsdelen under tilbaketrekkingen av troppene før russerne rykket inn fra øst. Hvordan ble du tatt imot av befolkningen?

- De tyske katolske prestene som

Både menighet og inviterte gjester var til stede under mottakelsen. Professor Tove Bull, som var en av forslagsstillerne til ordensutnevnelser, ses som nummer tre fra høyre. Foto: P. Marek Michalski MSF.

hadde vært i Nord-Norge under krigen, hadde gjort en stor innsats i krigsårene for menighetene og befolkningen. Da jeg kom til Tromsø i 1962, kom jeg inn i en beskyttet krets av prester som folk respekterte. Jeg ble ikke utsatt for hatefulle reaksjoner, men opplevde ikke så rent sjeldent at det ble ropt "nazist" etter meg. I Hammerfest merket jeg det ikke, selv om byen ble totalt nedbrent da tyskerne trakk seg ut i 1945. Byen hadde under krigen hatt katolsk kirke med tysk sogneprest og St. Vincent hospital, som ble drevet av tyske og polske Elisabethsøstre. Søstrene delte samme skjebne som resten av Hammerfests befolkning da de ble tvunget til å evakuere sørover. Kirken ble brent og sykehuset sprengt i luften.

- Jeg merket ikke så meget til hatet på de stedene som hadde hatt tyske prester og ordenssøstre i okkupasjonsårene.

- Mest motforestillinger mot det å være tysk, møtte jeg der hvor det ikke hadde vært katolske prester i krigsårene. I Mo i Rana opplevde jeg en ny måte å være tysk prest på da jeg kom dit som prest i 1967. Der hørte jeg skjellsord og ble spurt om hva jeg hadde gjort under krigen. Jeg var

seks år da tyskerne besatte Norge og var bare et barn på den tiden.

Hvordan har du konkret bidratt til å forbedre forholdet mellom den nordnorske befolkning og Forbundsrepublikken Tyskland?

- Gjennom sosial kontakt, fordi jeg har snakket med folk, både de som hadde noe å si i samfunnet og andre. I et personlig møte med en tysk person har folk opplevd at en tysker kan være annerledes enn slik de har forestilt seg ham: brautende og høyrøstet. Som biskop har jeg hatt en veldig stor kontaktflate på flere nivåer. Jeg er blitt invitert til forskjellige anledninger, for eksempel til mottakelser ombord i tyske og utenlandske krigsskip og snakket med mange om krigen og dens følger.

- Bispegården i Tromsø har vært et hyppig anløpssted både for tyske passasjerer fra hurtigruten og de veifarende. De ville høre om Den katolske kirke, om folk og land. Mange ganger har jeg talt til tyske og andre turister om den norske befolkning og Norge.

- I årenes løp har det vært holdt katolske gudstjenester både i Domkirken og Ishavskatedralen i Tromsø. Den

norske kirke har vært sjenerøs nok til å gi rom for store tyske reisegrupper som vår egen kirke ikke kunne benke.

- Både Den katolske kirken og bispegården har, ved sin sentrale beliggenhet nær ved torvet, vært stoppested for folk som er kommet i vanskeligheter på grunn av sykdom eller egen utilstrekkelighet, og som informasjonssenter for norsk kultur og egenart.

Hvordan bedømmer du din innsats som du nå blir dekorert for?

- Min mor brukte å si: "Hestene som fortjener havren, de får den ikke." Det er mange andre som enda mer enn jeg hadde fortjent en orden, de får den ikke. Fordi jeg er en offentlig person, er valget falt på meg. Andre som ikke har de muligheter som jeg har, får Kongens Fortjenstmedalje – og jeg en orden. Hvilken innsats som er størst, er en annen sak. En hærfører vinner ikke et slag alene. Hannibal med sine elefanter var ikke kommet så nær Rom uten et brukbart mannskap.

En av begrunnelsene for at du får ordenen er at du har gjort mye godt for kirke og befolkning?

- Ja, men det var jo min oppgave. Jeg har også hatt mange muligheter som jeg i min stilling har utnyttet, for eksempel å kunne bygge kirker eller kapeller, og å kunne få prester hit.

Biskop Goebel, med Kommandørkorset i ordensbånd rundt halsen, overrekkes diplom av fylkesmann Svein Ludvigsen. Foto: P. Marek Michalski MSF.

- Jeg har hatt støtte fra mange både på det åndelige og det materielle plan. Under en samtale med priorinnen i Karmel i Rödelsmaier i Tyskland, sa hun: "Du skal få prester. Det sørger vi for." Hva deres forbønn bevirket, har vi sett.

- Uten storstilt økonomisk hjelp utenfra hadde vi ikke klart å bygge nye kirker og grunnlegge klostre. Finansieringen fra utlandet har gjort det mulig.

Ditt arbeid for å etablere Karmel kloster i Tromsø er også vektlagt i utnevnelsen av deg som Kommandør av Fortjenstordenen.

- Det har bestandig vært mitt ønske å få den kontemplative delen av Kirkens liv til Nord-Norge, fordi kontemplasjon er så viktig. Pater Wojciech Egiert var en viktig mellommann mellom karmelittøstrene på Island og meg i denne prosessen.

- Det viktige er at det gjelder å holde seg åpen for å kunne ta imot. Denne grunnholdning er uhyre betydningsfull. De fleste vet at jeg for eksempel var svært skeptisk til å starte en katolsk skole i Bodø, men jeg var villig til å støtte dette da sogneprest Torbjørn Olsen ville gå inn for det. Jeg ga råd underveis og brukte mitt skjønn. Jeg var ikke den store skoleentusiast, men prøvde allikevel å være med på planleggingen og ikke drepe initiativet hos en annen.

- Nå ser det ut som om alt går bra. I det hele og store må du også ha en porsjon hell med deg for å lykkes.

Hvorfor er Karmel så viktig?

- Den kontemplative siden av religionen er den viktigste, slik Jesus sier til Marta: "Du gjør deg strev og uro med mange ting. Men ett er nødvendig. Maria har valgt den beste del, og den skal ikke tas fra henne." Det betyr

Biskop Ola Steinholt (DNK), som også er å finne blant forslagsstillerne, sa i sin tale til biskop Goebel: "Du har vært brobygger mellom det tyske og norske folk, og mellom våre kirker." Per Oskar Kjølås, den tredje av forslagsstillerne, kunne dessverre ikke være til stede ved overrekkelsen. Foto: P. Marek Michalski MSF.

vel at det dypeste i religionen ikke bare er aktivitet.

Hvordan har du arbeidet for å skape et godt kirkelig samarbeid?

- Først og fremst gjennom personlig kontakt og deltakelse i fellesarrangementer hvor bekjentskap og vennskap er utdypet, men også ved at både Den katolske kirken og Den norske kirken her nord har lang tradisjon i å åpne kirkerommet for hverandre ved behov. Døvemeningheten har i over 20 år lånt den katolske kirken i Tromsø til sine gudstjenester inntil de nå har fått sin egen kirke, og i Vadsø, som plutselig fikk 50 nye katolske medlemmer så å si over natten, har Frelsesarmeen i byen stilt sine lokaler til vår disposisjon.

- At båndet mellom prester i Den norske kirke og katolske geistlige er en følge av dette, viste seg blant annet om kvelden etter kringkastingen av min bispeutnevnelse, hvor 10-12 prester troppet opp for å lykønske meg. Det var ingen andre katolske prester til stede på det tidspunktet. Jeg var alene katolsk prest i byen, og de andre prestene var 350 til 500 km vekk. Den nærmeste katolske presten var i Harstad.

Hvilke ønsker har du for Kirken i fremtiden?

- Mine ønsker for Kirken er at den må vokse innad og utad, at den må bli mer rotfestet blant våre katolikker og stå sterkere i det norske folk.

Ågot Kermit

Jesu små søstre

- kontemplasjon og solidaritet

Den 11. mai i år var det 50 år siden den første hellige messe ble feiret i Jesu små søstres fellesskap – oftest kalt fraternitet – i Oslo. Den 11. mai i år var både en takknemlighetens og vemoets dag, ettersom en av de tre gjenværende søstre, lillesøster Raymonde, nå forlater Norge for godt for å vende tilbake til sitt hjemland, Frankrike. Hun er den av Jesu små søstre som har vært her lengst.

Lsr. Raymonde var bare novise da hun kom til Oslo i 1956. I 1958, da søstrene åpnet en fraternitet i Hammerfest, dro hun dit, og ble der inntil fraterniteten ble stengt i 2002. Da hun kom dit, begynte hun å arbeide i fiskeindustrien, på Findus, et arbeid hun beholdt like til hun gikk av med pensjon. Som pensjonist beholdt både hun og de andre søstrene kontakten med sine arbeidskamerater i Hammerfest, og ved avreisen skrev hun og sr. Andrea:

”Vi reiser herfra den 28. august, med takknemlighet over Herrens godhet disse årene. Vårt fellesskap begynte i Hammerfest i mai 1958. Straks fikk vi arbeid på Findus fabrikk, rengjøringsjobb på sykehuset og som ekspeditrise på en butikk. I løpet av disse årene har vi hatt mange venner. Det er tungt å forlate dem. Nå er vi bare to, og vi er blitt pensjonister. Det er for begrenset for å leve et fullt fellesskapsliv. Vi skal bidra med vårt der vi skal flytte. Vår bønn vil fortsatt være den viktigste i vårt liv.”

Søstrene hadde gitt det de hadde, sitt liv, sin arbeidskraft og også sin helse for Guds rikes skyld.

Mai 1996. Fraterniteten i Hammerfest med besøk av fraterniteten i Oslo. Lsr. Agnès-Jeanne, Lsr. Andrea, Lsr. Elisabeth-Françoise, Lsr. Hélène og Lsr. Raymonde-Georgette.

Enhet som ideal

Jesu små søstre representerte noe nytt innen ordensliv i Kirken da de kom til Norge for 50 år siden.

Ordenen ble grunnlagt i 1939 av lillesøster Magdeleine, inspirert av Charles de Foucauld og hans eneboliv blant muslimer i Sahara. De første søstre levde i begynnelsen bare blant muslimer, men fra 1949 spredte de seg over hele verden.

Visjonen er å leve et enkelt liv i Jesu etterfølgelse. Som Jesus i Nasaret, vil de dele de materielle kår med de minste eller utstøtte i samfunnet, og ønsker å bli som én av dem. De lever sitt "klosterliv" på et vanlig bosted: En leilighet i en by, en bondegård på landet, en husvogn blant sigøynere osv. De forsørger seg på samme måte som sine naboer, f. eks. ved fabrikkarbeid, kantine eller rengjøringsarbeid i byen, landbruk, sesongarbeid eller hva som måtte finnes. I noen tilfeller kan de ta bedre betalte stillinger, men aldri lederstillinger. Typisk nok; lillesøster Magdeleine hadde ikke noe annet «moderhus»,

sa hun, enn det lille røde knyttet alltid hadde med seg når hun var underveis.

De lever i små grupper på tre eller fire, ofte fra forskjellige nasjonaliteter og med ulik bakgrunn. Idealet er enhet dem imellom, og mellom mennesker av forskjellig rase, tro og sosial bakgrunn. Poenget er å leve i forskjellige miljøer og på den måten gjøre Kirken nærværende gjennom et liv i kontemplasjon og solidaritet, gjerne på steder hvor Kirken er svakt representert.

Jesu skjulte liv

Den store inspirasjonskilden var som nevnt Charles de Foucauld (1858-1916), som i møte med islam som ung offiser i Afrika gjennomgikk en religiøs omvendelse og vendte tilbake til barndommens kristne tro. "Islam forårsaket en omveltning i mitt liv", sier han om det som skjedde, "å se denne troen, disse menneskene som lever konstant i Guds nærvær, fikk meg til å ane noe som var større og sannere enn det verden er opptatt med."

Småsøstrene åpnet en fraternitet i Hammerfest i 1958, og sr. Raymonde arbeidet i fiskeindustrien i Findus like til hun gikk av med pensjon.

Som offiser var han blitt kjent med både Nord-Afrika og Midt-Østen. Vekkelsen han gjennomgikk og kallet han mottok skulle føre ham via trappister i Frankrike og prestevielse i 1901, til Jesu hjemby Nasaret og til syvende og sist til eneboertilværelse blant tuareger i Sahara. Nettopp Jesu skjulte liv i Nasaret, før hans offtentlige fremtreden, ble viktig i bror Charles eget. Det ble modellen for hans liv som eneboer i Saharas ørken, hvor han bodde blant tuareger, og hvor han ble myrdet i 1916.

Jesu skjulte liv i Nasaret, eukaristiens og den eukaristiske tilbedelses sentrale plass, og misjonens prioritet er betegnende for alle dem som lever sitt kristenliv inspirert av Charles de Foucauld. Alle kristne burde være

Sr. Raymonde forlater i juli Norge, etter 50 års tjeneste i landet.

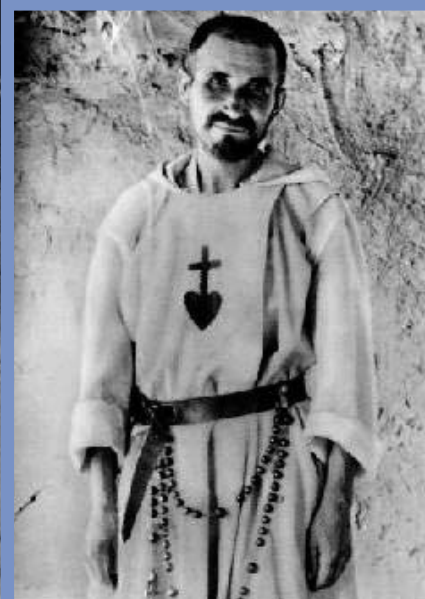
apostler, sa han, og la stor vekt på legfolkets plass i evangeliseringen. "Vi trenger flere Prisca'er og Aquila'er (jfr. Rom. 16,3-5) som ser en bror, et Guds barn i alle mennesker". Bror Charles ville være venn og bror: "Jeg vil at alle, både jøder, muslimer og kristne skal se på meg som en bror, en universell bror – de har allerede begynt å kalle huset mitt en "fraternitet" (broderskap), og det liker jeg."

"Han levde i fattigdom, kontemplasjon og ydmykhet, i broderlig vitnesbyrd om Guds kjærlighet blant kristne, jøder og muslimer", sa kardinal José Saraiva Martin ved Foucaulds saligkåring den 13. november 2005. Den samlet et stort antall mennesker fra hele verden. Br. Charles døde alene i ørkenen, men i Frankrike var det allerede kvinner og menn som ønsket å leve sitt kristenliv etter hans inspirasjon. I dag er det 15 000 medlemmer i 19 ulike grener av legfolk, prester og ordensfolk som søker å leve Evangeliet i bror Charles ånd.

Jesu Små Søstre finnes i 64 land. Deres fraterniteter er delt inn i regioner. Norden er én region med søstre i Danmark, Finland, Grønland, Norge og Sverige. Med lillesøster Raymondas avreise blir de bare to igjen i Oslo, lsr. Agnes og lsr. Elisabeth.

Selv om idealet er at søstrene skal leve i små fellesskap, er to personer allikevel knapt. Fremtiden for småsøstrenes nærvær i Norge henger dermed i en sørgelig tynn tråd.

ABH

Jeg vil bare èn ting:
at jeg i hvert øyeblikk
kan være
og gjøre
det som mest
behager Jesus.

Hele vår eksistens, uansett
hvor vi er,
må være som å rope evange-
liet ut fra hustakene.
Hele vårt vesen
må stråle Jesus,
peke på Jesus,
lyse som et gjenskin av
Jesus.

*Charles de Foucauld
Broder Charles av Jesus*

Lsr. Raymondas adresse
fra 1. juli:

*Pte. Sr. Raymonde-Georgette
de Jésus*

15 rue Michel

F- 62600 Berck

Frankrike

Telefon 00 33 3 21094899

“Sannelig,
sannelig sier
Jeg dere:
Jeg er porten
inn til sauene.”
(Joh 10, 7)

Kirkevigsling i Haugesund

“Vi ber Deg Gud, bønnhør oss på forbønn av den hellige Jomfru Maria og alle hellige, og la dette bygget som vi innvier til Deg, bli frelsens og nådens hus.” Slik innledet biskop Bernt Eidsvig den høytidelige konsekrasjonen av St. Josefs kirke i Haugesund på dagen for Den hellige Josef, 1. mai 2006.

ETTER FLERE UKERS FORBEREDELSE

var det med stor glede at menigheten var samlet til begivenheten som skulle finne sted på denne dag. Biskop Eidsvig gjestet Haugesund for første gang i sitt liv. Litt over hundre troende var fremmøtt utenfor kirkebygget. Messen og seremonien ble innledet ved at biskopen velsignet kirkedøren, en av de mange tingene som stod nye etter den omfattende oppussingen av kirken i fjor.

Tross sine 79 år, hadde kirken enda ikke blitt vigslet i sin helhet. Bakgrunnen for dette var at biskop Jacob Mangers i 1933 kun innviet det daværende alteret. Dette ble senere destruert og erstattet, men ikke støpt fast i gulvet, noe som ikke er forskriftsmessig korrekt. Under fjorårets oppussing av kirken ble dette rettet opp under påsyn av sogneadministrator p. Irek Zielinski, og derved var tiden for vigsling av St. Josef inne.

Seremonien ble innledet ved at biskop Bernt Eidsvig velsignet kirkedøren.

Velsignelse av alteret og kirkens vegger

Det var de færreste i menigheten som tidligere hadde opplevd en kirkevigsling. Dette gjaldt også biskop Bernt Eidsvig og flere av de tilreisende prestene: tidligere sogneadministrator i Haugesund, nå sogneprest i Arendal, p. Sigurd Markussen; sogneprest i St. Svithun (Stavanger), Rolf Bowitz; kapellan i St. Svithun, Reidar Voith; sogneprest i St. Paul (Bergen), Dom Alois Brodersen; kapellan i St. Paul, Dom Elias Carr og kapellan i St. Hallvard (Oslo) Grzegorz Gryz OFM. I tillegg var det to gjester til stede fra utlandet, p. Benjamin og p. Piotr

Zygmunt, henholdsvis p. Irek ordensbror fra Communité Beatitudes og en kamerat fra Gdansk.

Det var derfor til stor hjelp for alle at de fleste deler av seremonien ble instruert og forklart underveis. I velsignelsesbønnen ble det forklart hva kirkebygningen er, og på vegne av de troende overleverte biskopen huset til Gud for alltid, med bønn om at den Allmektige selv måtte helliggjøre det med sitt nærvær.

Etter at biskopen hadde fremsagt kirkens og alterets velsignelsesbønn, ble det nakne alteret smurt inn i hellig krisma, salven som er tegn på

Etter at biskopen hadde fremsagt kirkens og alterets velsignelsesbønn, ble det nakne alteret smurt inn i hellig krisma. Foto: Hans Einar Johannesen.

Kristus, og som er forbeholdt feiringen av Jesu Eukaristiske offer.

”Ved salvingen med krisma blir alteret symbol på Jesus Kristus (Messias – den Salvede), Han som er salvet med Den Hellige Ånd fremfor alle, og slik skal Han kalles. Faderen har salvet Ham med Den Hellige Ånd og gjort Ham til Yppersteprest, så Han kunne ofre seg selv som offer for alle menneskers frelse.

Salving av kirken betyr at kirken i sin helhet for alltid er forbeholdt det kristne folks feiring av Guds mysterier.”

Deretter ble veggene vigslet med olje. På tolv steder i kirken var malingen fjernet inn til muren, i form av tolv små kors som symbol på Lammets tolv apostler. På disse stedene ble det smurt Krisma, og små kors i metall ble hengt opp. Korsene ble plassert på veggene av personer som alle representerte hvert av menighetens messesteder, samt representanter for de største etniske gruppene i menigheten.

Incensering og illuminasjon av alteret og kirken

På alteret ble det brent røkelse for å vise til Jesu Kristi offer, som alltid er til stede i de sakramentale tegn. Røyken, som stiger opp fra røkelsen, er også tegn på de troendes bønner

som løftes opp til Gud i himmelen. Incensering av kirkens vegger med røkelse blir derfor også et tegn som viser at kirken er et bønnens hus, men først og fremst incenseres Guds Folk – Kirken – som er Guds levende tempel, og hvor hver troende er det åndelige alteret.

Alteret ble så tildekket med en hvit duk, som viser at det kristne alteret er stedet for det Eukaristiske Offer og Herrens bord. Rundt alteret står prester sammen med de troende, og selv om de utfører forskjellige tjenester, feirer de sammen Jesu død og oppstandelse og næres ved Herrens nattverd. Etter at duken var på plass, ble lysestaker satt på alteret. Ministrantene hentet lys og plasserte dem på lysestakene, og de samme personene som hadde hengt opp kors tidligere kom frem med hvert sitt lys. Alle disse lysene ble tent fra påskelyset, slik at illuminasjonen av alteret og kirken skulle minne menigheten om at Jesus Kristus er Lyset, og at de som er Hans Kirke, stråler med Hans lys – og takket være det, hele menneskeheten. Med dette var selve kirkevigselen fullendt, det eneste som gjenstod var eukaristien.

Mottakelse

Etter messen var tiden inne for å feire den store begivenheten med intet mindre norsk enn kaker og kaffe. For anledningen hadde menigheten

Biskop Bernt, som besøkte Haugesund for første gang i sitt liv, kunne tale til menigheten fra kirkens nye lesepult.

For anledningen hadde menigheten leid lokalene til Haugesund KFUK/KFUM og stelt i stand til årets største kirkekaffe. Sogneprest Irek Zieliński med St. Francisiskus Xaveriusøstre på besøk fra Bergen og menighetens eldste, Ragnhild Pedersen, som fyller 100 år i juni. Foto: Hans Einar Johannesen.

leid lokalene til Haugesund KFUK/KFUM og stelt i stand til årets største kirkekaffe. Menigheten gikk i følge, og etter at messehagler, albaer og mitra var hengt på plass, kom også biskopen og prestene etter. Festen ble innledet av p. Irek, som takket menigheten for deres tålmodighet og viljestyrke, hvorpå han også delte ut gaver til blant andre søstrene av St. Francisiskus Xaverius og Missionaries of Charity, som takk for deres forbønner og iherdige innsats både for og i menigheten. Deretter, under et mer eller mindre mislykket forsøk på å smette unna, ble også p. Irek gjort stas på og applaudert av forsamlingen, for sin utrettelige målrettethet og enorme arbeidsinnsats under det siste årets arbeid med både bygg, menighet og kirke.

Pedro Barrera

På trappen etter den høytidelige messen. Biskop Bernt Eidsvig og sogneprest Irek Zieliński sammen med tilreisende prester fra inn- og utland og menighetens ministranter. Foto: Hans Einar Johannesen.

St. Olav kirke i Oslo 150 år:

Dronning Josephine og St. Olav kirke

Det står en håndskåret stol i den katolske biskopens dagligstue i Oslo. Den er vakker - spesialkonstruert for en rank rygg. Den ble laget til dronning Josephine av rikene Sverige og Norge. Hun var ingen "hvem som helst". Det ser man på stolen. Kanskje synes stolen noe spinkel – og kanskje var dronningen en vever dame. Men ryggrad hadde hun. Det erfarte det katolske Norge: Dronningen Josephine (1807-76) var født i et katolsk land, men skjebnen brakte henne til det kalde nord i 1822.

OMTRENT SAMTIDIG med hennes ankomst, bestemmer Roma seg for å utvide sin "interessesfære" mot nord. I Norge er man allerede i gang med å tenke på religionsfrihet. Samlet er dette nødvendige forutsetninger for at St. Olav kirke ble til.

Dronning Josephines stol, som hun satt på når hun var til messe i St. Olav kirke. Hun må ha vært usedvanlig rakrygget. Klenodiet har vært i menighetens forvaring i 150 år – en tid plassert i sakrestiet. Nå befinner den seg i de biskopelige gemakker. Foto: Liv Hegna.

Kongelig resolusjon

Det representerte faktisk et tidsskille i norsk historie da den katolske kirken i Akersveien ble vigslet for 150 år siden. Dette var det første katolske kirkebygg etter reformasjonen. Mange nordmenn så den katolske kirkes komme som et faresignal. Og skulle katolikken få et kirkebygg, måtte det en kongelig resolusjon til. Men den ble gitt. Det er den apostoliske vikar, Monsignore Laurentius Studach, som vigslar St. Olav katolske kirke den 24. august i 1856: Et kirkebygg med 270 plasser.

Byens katolske menighet omfattet 60 sjeler. De må ha vært en samling optimister som ville bygge en kirke som rommet mer enn fire ganger antallet katolikker i menigheten. Det var rundt halvparten av dem som hadde underskrevet petisjonen til Kronen om å få bygge kirken. Denne gruppen katolikker hadde antagelig allerede oppholdstillatelse i landet.

Menigheten var blitt etablert på skedag i 1843. Messestedet var en alminnelig leilighet i byen. Man savnet et sted for ordentlig katolsk liturgi. Katolikken i byen ville ha et sted, en viet kirke, hvor de kunne døpe barna sine. Etter hvert regnet de nok med at det skulle feires bryllup her også.

Hoffkapellannen

Msg. Laurentius Studach var for øvrig ikke bare pavens utsending til Norden. Han var også dronning Josephines hoffkapellan, og han var en handlingens mann. Om det var han, eller selveste dronningen som initierte det, er ikke historisk klarlagt. Det eneste som kan sies med sikkerhet er at trekanttomten mellom Ullevålsveien og Akersveien var blitt ervervet fra kammerherre Brandt i 1849. Kammerherren hadde bare få år i forveien rasket til seg alle matrikelnumrene nederst i veien, slik at tomten ble stor nok til å bygge

Et av Heinrich Ernst Schirmers utkast til St. Olav kirke. Av økonomiske grunner måtte det bygges adskillig enklere enn planlagt.

en kirke på. Var dette på oppdrag fra selveste dronningen, tro?

Dronning og katolikk

Dronning Josephine giftet seg i 1822 med kronprins Oscar, senere kong Oscar I av Sverige og Norge. Josefine var troende katolikk, og paret ble viet katolsk ved såkalt prokurasjon – og året etter ble denne vielsen bekreftet ved en seremoni i Storkyrkan i Stockholm.

Josephine ble svensk-norsk dronning ved Carl Johans død i 1844. Carl Johans dronning, Desiré, valgte å forbli katolikk livet ut. Det samme gjorde Josephine. For biskopen i Trondheim (DNK), Hans Riddervold, ble det for mye. Og da spørsmålet om kroning av Oscar og Josephine kom opp, stakk han kjepper i hjulet: Kroningsbegivenheten skulle finne sted i Nidaros i 1847, og Stortinget hadde bevilget penger til begivenheten. Biskop Riddervold mente at det var imot protestantisk tradisjon å krone en dronning. Oscar løste floken ved å stille kroningen også av seg selv i bero: Den katolske dronning Josephine og kong Oscar ble aldri kronet i Norge.

Kronet i Norge eller ikke, dronning Josephine dyrket ufortrødent sine religiøse interesser videre. Hun bidro

aktivt, i henhold til Steinar Imsens bok om *Våre dronninger*, til ny lov om religionsfrihet som ble innført i Sverige i 1860.

Wergeland

Dronning Josephine besøkte Norge første gang allerede i 1824. Senere ble det mange besøk. Med seg hadde hun ofte sin trofaste huskapellan Studach.

En nordmann som pleide omgang med Studach under Norgesbesøkene, var dikteren Henrik Wergeland. Han fikk dessverre aldri oppleve byggingen av den første romersk katolske kirken siden reformasjonen. Wergeland ville utvilsomt avlagt kirken et besøk eller flere hvis den var kommet til i hans tid. Wergeland uttrykte ved flere anledninger glede over nivået på katolske prekener her til lands. Det sies til og med at han hjalp til med norsken i flere av dem. Den kongelige huskapellan var venn og prest, men den stedlige sognepresten, pastor Gottfried Ignatius Montz, ble en kanskje like kjær venn av den norske nasjonaldikteren. Henrik Wergeland døde i 1845. En tid hadde han selv hatt adresse "Akersveien", like oppe i bakken for det som etter hvert utpekte seg som tomt for den nye, katolske kirken i Norges hovedstad.

Dronningen og kirken

Kirketomten i Akersveien blir altså kjøpt i september 1849, og Roma blir informert at et nytt kirkebygg er på gang. Arkitekt Heinrich Ernst Schirmer (1814-1887) får oppdraget. Originaltegningene er forsvunnet. Men man vet at byggingen var i gang allerede tidlig på våren 1852: Murmestere, snekkere, taktekkere. Litt økonomisk rot og forsinkelser underveis, ja vel, men det hele kommer på plass etter hvert. Dronningens personlige stol ble plassert i kirken, oppe ved alterets venstre side, motsatt bispes stolen. I nyere tid har den stått noen år i sakristiet. I dag befinner den seg i de biskoppelege gemakker i Akersveien 5.

Dronning Josephine engasjerte seg personlig i kirkens innredning og utsmykning. Hun ga et bilde som gave (Madonna etter Raphael). Bildet på den andre siden av alteret kommer fra den nyetablerte menigheten

St. Olav kirkes interiør, sannsynligvis fra mellomkrigstiden.

i Stockholm. Andre gaver: Studach ønsker at paven selv skal bidra med et tabernakel i marmor. Han konkretiserer dette i et brev til Roma. Vi vet at han lykkes.

I løpet av de nærmeste årene etter vigselen får St. Olav flere helligdommer. Det gjevste er vel Olavs-relikvien, den som kalles Helligdomsarmen. Under navnet "St. Olavs arm" hadde den siden 1600-tallet stått på den nåværende Nationalmuseet i København. Innholdet var et vel bevart ben. Studach gjorde dronning Josephine oppmerksom på relikvien og foreslår for henne at hun ved en personlig henvendelse til den danske konge skulle utbe seg relikvien. Det gjør dronningen. Og dansk kongen etterkommer ønsket! Han sender relikvien innpakket i en kopi av det originale relikvieregjemet - som fortsatt oppbevares på Nationalmuseet i København.

Relikvien er sannsynligvis ikke en del av Den hellige Olavs arm, men en del av hans leggben. Relikvien ble overrakt på Olsok i 1862. Relikvien ble ført inn i kirken under en høytidelig prosesjon. Gjettet ble plassert under Maria-alteret - også det en gave fra den katolske dronningen. Ved 900-årsfeiringen for Hellig Olavs død i 1930, ble Helligdomsarmen, som den nå blir kalt etter sin

form, ført med i pilegrimsferden fra Oslo til Trondheim og Nidaros. Kort etter ble en bitte liten del av armen (benet) gitt til norskættede katolikker i USA, liksom ørsmå biter ble brukt i noen alterkonsekrasjoner i Norge.

Hadde St. Olav kirke blitt til uten dronning Josephines hjelp? Det vites ikke. Men vi er sikre på - og er taknemlig for - det dronning Josephine bidro til både i forbindelse med tilblivelsen og utsmykkingen av kirken vår. Dronning Sonja, som selv ikke er katolikk, har ved noen anledninger besøkt St. Olav og deltatt i messen, uten at hun er blitt tilbudt å sitte i dronning Josephines stol. Ved neste anledning er det kanskje en idé å rette på dette? Den 24. august feirer St. Olav kirke sitt 150-årsjubileum.

Liv Hegna

Formann i menighetsrådet i St. Olav

Kilder:

Steinar Imsen: *Våre dronninger* Grøndahl og Dreyers Forlag, Oslo, 1991, ISBN 82-09-106783.

St. Olavs Kirke 100 år, 1856-24.august-1965, Oslo Katolske Bispedømme, Oslo.
Johs. J. Duin: *Streiftog i norsk kirkehistorie 1450-1880*, St. Olav Forlag, Oslo 1984, ISBN 82-7024-042-7.

Pave Benedikt XVI i Polen: "Vær sterke i troen!"

Pave Benedikt XVI foretok den 25.-28. mai 2006 en apostolisk reise til Polen. Dette var pave Benedikts andre utenlandsreise – og hans første apostoliske reise. Besøket til forgjengerens hjemland fikk relativt mye medieoppmerksomhet, da særlig hans besøk til Auschwitz-Birkenau. For journalister var dette et politisk viktig bidrag til forsoning og fred. For oss katolikker var det et sterkt og betydningsfullt tillegg til pilegrimsreisen, som allikevel handlet om mye mer – og som har betydning lang utover Polens grenser.

Benedikt XVI bestemte rett etter konklavet at hans første utenlandstur, foruten den da allerede planlagte verdensungdomsdagen i Köln i august i fjor, skulle gå til Polen. Han understrekte at han ønsket å besøke sin forgjengers, Guds tjener Johannes Paul IIs, hjemland, for å gå i hans fotspor fra barnsben av og inntil pavevalget i 1978. På denne veien ønsket han å møte de troende i det land som formet den forrige paven. Han understrekte imidlertid at dette ikke kun skulle være en sentimental reise. Det skulle være en troens pilegrimsferd, en misjon for å styrke sine brødre i troen (Luk 22,32), og styrke seg selv gjennom et møte med troende polakker!

Den sentimentale delen av pilegrimsreisen bestemte hvilke steder Benedikt XVI besøkte: Warszawa, Czestochowa, Krakow, Wadowice, Kalwaria Zebrzydowska og til slutt Auschwitz. Og på alle disse stedene minnet han om Johannes Paul II, sisterte hans ord uttalt på disse stedene, som ordene fra Messen i Warszawa i 1979: „La Din Ånd komme og fornye

jorden – denne jordens åsyn". Eller i Wadowice, hvor i følge Johannes Pauls egne ord "alt hadde begynt – livet, skolen, prestekallet", eller i Kalwaria Zebrzydowska hvor han gjentok Johannes Pauls ord: „Og jeg ber dere om å be for meg her, mens jeg lever og etter min død". „Be for meg og for hele Kirken," la Benedikt til. Hele tiden understreket han Kirkens kontinuitet, samtidig som han satte sitt eget preg.

Prestene

Pavens besøk var en viktig retrett for hele det polske folk, mens det han snakket om har universell betydning. Allerede første dagen sa han i katedralen i Warszawa, til prestene: „De troende forventer bare én ting fra prestene – at de er spesialister på hvordan mennesket kan møte Kristus. Ingen forventer at presten skal være spesialist i økonomi, eller i bygningsarbeid, eller i politikk". For å motstå vår tids fristelser er det ikke nødvendig at presten er kjent med alle nye trender. Det som er viktigst er å ha tid til Gud. Å gi vitnesbyrd, det vil ikke kun si å snakke om Gud, men å leve etter Evangeliet – å ta tid til å be i stillhet. „Kristus er stille, men han handler." Her nevnte paven at han opplevde den stillheten som oppsto da en million ungdommer tilba Gud i Sakramentet under verdensungdomsdagen i Köln, som en stillhet som forente og som styrket.

Økumenikk

Samme dag snakket han med Det polske økumeniske råd i den lutherske Trøenighetskirken i Warszawa. Her fokuserte han på to aspekter. Det før-

ste var felles karitativt arbeid, som i noen grad allerede skjer. Det andre er blandede ekteskap. Han understrekte at det å inngå et slikt ekteskap ikke er lett og kan være risikabelt, men det kan også være et praktisk laboratorium for kristen enhet!

Czestochowa

I Czestochowa, etter bønn i den Sorte Madonnas kapell, møtte paven representanter for munkene, nonner, seminarister og nye kirkelige bevegelse. Polen har over 30 000 ordensfolk. Over 1000 nonner lever i klausur bak gitter – også noen av disse var til stede i Czestochowa. Her fortsatte paven katekesen som han påbegynte i Warszawa. Han snakket om troen som noe som ikke bare er religiøse følelser, men først og fremst tanker og gjerninger, daglig arbeid. Han sa at alle bør lære troen fra Maria. Fra henne lærer vi å beundre og tilbe Gud, vi lærer at Gud er kjærlighet, og vi lærer å formidle dette på de måter som Ånden måtte fortelle oss. Det er gledelig at det finnes mange nye bevegelse som bruker hele rikdommen av Kirkens tradisjon, sa paven, og at de bringer det glade budskap til familien, til arbeidsplassen, til media, til politikken. De må imidlertid aldri glemme dette må gjøres med visdom og modenhet, ikke barnslighet eller aggressjon.

Den Guddommelige Barmhjertighet

Senere besøkte paven Sanktuarium for Den Guddommelige Barmhjertighet i Lagiewniki, hvor han traff syke og funksjonshemmede. Dette var et rørende møte, og Benedikt XVI

siterte igjen Johannes Paul mens han snakket om Guds barmhjertighet. „Dere, kjære syke, berørte av fysisk og åndelig lidelse, er mest forenet med Kristi kors, og samtidig er dere de mest synlige tegn på Guds barmhjertighet. Takket være dere, gjennom deres lidelser, bøyer Han seg ned til menneskeheten. Dere, som sier i stillhet „Jesus, jeg stoler på deg”, dere lærer oss at det ikke finnes en tro dypere, ikke et mer levende håp, ikke enn varmere kjærlighet, enn den som mennesket i nød uttrykker når det overgir seg i Guds hender”. Han sa at han ønsket å omfavne hver og en av dem, og han omfavnet faktisk ganske mange etter å ha lyst velsignelsen.

Polens pave

Han kom til Polen og polakkene som vår pave – vår i troen – men allikevel ikke „vår”, slik som Johannes Paul var „vår”. Mange spurte seg selv, og kanskje pave Benedikt også, hvordan han kunne bli „vår”. Men det viste seg å være mulig! Fra første stund vant han de polske hjertene – han snakket polsk! Og hver dag snakket

han mer! Riktignok var store deler av prekenene på italiensk, og den Eukaristiske bønn på latin, men han hilste på polsk: „Pan z Wami” – Herren være med dere! Han velsignet på polsk, og hver preken begynte han på polsk. Han sang til og med „Abba far” på polsk, sammen med ungdommen! Kilder i Vatikanet forteller at han har brukt mange timer for å lære dette språket, og resultatet er glimrende! Kontakten ble helt annerledes.

Ungdommen

Vendepunktet i besøket kom lørdag kveld, på ungdomsmøtet. De ropte „Vivo Benedicto!” „Herzlich Willkommen!” Og „Vi elsker deg!” De klappet i hendene og sang „Jesus Christ you are my life”, og den nye sangen „Frykt ikke, jeg er med dere”, men de lyttet også i stillhet. Og Paven snakket videre om troen, om å bygge hus på en klippe. „Å bygge hus på Kristus og med Kristus, dette betyr å bygge på den korsfestede kjærligheten. Det betyr å bygge sammen med Han som bøyer seg over oss syndere og sier: ‘Jeg fordømmer deg ikke, men synd ikke mer’”. Å bygge på en klippe betyr også å bygge på Peter, og sammen med Peter – å bygge på Kirken, og med Kirken!

Møtet med ungdommene, og det var over halv million av dem, ble lengre enn planlagt. Og da han kom til Franciszkanskagaten i Kraków, ventet flere ungdommer. De forventet at han, som Johannes Paul, skulle prate med dem fra vinduet. Og det gjorde han! Han smilte og utstrålte at han var fornøyd og glad. Vi må bare håpe at han fikk sove denne natten, til tross for festen utenfor. For dagen etter var det høymesse med over en million mennesker. Og deretter det vanskelige besøket i Auschwitz.

„Vær sterke i kjærlighet!”

Prekenen siste dag hadde tema fra Apostlenes gjerninger: ”Galileere, hvorfor står dere og ser mot himmelen?” Vi er kalt til å stå på jorden og å se mot himmelen, sa paven, å rette vår oppmerksomhet, våre tanker og våre hjerter mot Guds uforståelige mysterium. For å se mot den guddommelige virkelighet, er å se mot den virkelighet som mennesket er kalt til fra det øyeblikk det ble skapt. I denne virkelighet ligger vårt livs egentlige mening.

Til slutt ba han alle om å se mot himmelen, å bygge Guds kongedømme her på jorden, å gi vitnesbyrd om Evangeliet i dagens verden, å vitne om at Gud er kjærlighet, å dele troens skatt med andre nasjoner i Europa og verden og å be for ham og hans gjerning for Kirken. ”Jeg ber dere, vær sterke i troen, vær sterke i håpet, vær sterke i kjærlighet!” sa Paven.

En tysker i Auschwitz

Til slutt var det Auschwitz. Det var ikke første gang han besøkte leiren, men første gang som pave – som pave av tysk opprinnelse. Hele besøket ble preget av stillhet. Han bad alene ved Dødsuren og i Maximilian Kolbes celle. Han hilste på over tredve overlevende. Han besøkte ”Senter for bønn og dialog”, hvor polske og tyske ungdommer jobber sammen. I Birkenau var det felles bønn, kristen og jødisk, på flere språk. Paven avsluttet på tysk.

Jeg skal ikke her gjengi hva paven sa i denne stund. Det var en veldig personlig tale – en sønn av Tyskland som måtte komme dit. Han ba om forsoning og brukte både salmenes språk og Antigonas: ”Jeg er ikke her for å hate sammen, men for å elske sammen.” Og mens han snakket, kom en regnbue på himmelen.

Det er for tidlig å oppsummere dette besøket og spekulere om dets betydning for fremtiden. Det var en opplevelse, selv om jeg bare fulgte med på TV. Nå bør man studere pavens ord og bygge troens hus på denne klippen.

Ewa Bivand

(Pavens taler og budskap i Polen er tilgjengelig på engelsk på www.katolsk.no)

Professor i kirkehistorie, Oskar Skarsaune.

Professor Oskar Skarsaune:

-Forskning er troens ledsager

Den 19. mai hadde filmatiseringen av Dan Browns roman Da Vinci-koden premiere på kinoer verden over. Boken har blitt en bestselger, men har også skapt svært mye kontrovers. Bokens hovedpremisser er nemlig at Jesus ikke var guddommelig, at han var gift og hadde barn med Maria Magdalena og at den hellige gral egentlig er Maria Magdalena eller hennes og Jesu avkom.

VIDERE HETER DET i boken at man i oldkirken, før konsilet i Nikea, dyrket modergudinnen, representert ved Maria Magdalena. Dette skal være en hemmelighet som organisasjonen Priuré de Sion beskytter og som Den katolske kirke ønsker å fjerne ethvert bevis for. Organisasjonen skal ha klart å beskytte slekten, som er identifisert med merovingerkongene. Denne slekten døde ut på 600-tallet, men i følge myten skal noen ha overlevd, slik at det i dag fortsatt finnes arvinger etter merovingerne - og dermed etter Kristus og Maria Magdalena. Boken "Da Vinci-koden", nå også som film med regissør Ron Howards, hevder å bringe "bevis" for dette.

Dan Browns spenningsroman er møtt med stor skepsis og kritikk fra kristne verden over, da den hevder å være basert på fakta - ikke myter og fiksjoner. Det er imidlertid forskere i historie, ikke kristne, som roper høyest i dette protestkoret, hevder professor i kirkehistorie med Menighetsfakultetet i Oslo, Oskar Skarsaune. Han har skrevet boken "Den ukjente Jesus" (Avenir forlag 2005), som trolig er den grundigste og beste framstillingen på norsk av temaene som Da Vinci-koden tar opp. Skarsaunes intensjon med boken er å benytte interessen rundt Da Vinci-koden til å si noe om hva slags kilder vi har til å vite noe om Jesus, hvor gamle de er og hva man kan si om deres pålitelighet.

Broen har tatt en prat med professor Skarsaune om den historiske Jesus.

Hvem var Jesus egentlig, og hvem er han?

- Troens svar på dette spørsmålet er oppsummert i andre artikkel i trosbekjennelsen, Den Apostoliske og Den Nikenske. Begge disse oppsummeringene har etter min mening god dekning i de nytestamentlige skriftene, og skriftene i Det nye testamente er forfattet av første- og andregenerasjons disipler av Jesus. I noen av skriftene finner vi hymneaktige, poetiske eller credo-aktige oppsummeringer av troen på Jesus som Guds Sønn og Messias. Disse korte tekstene er enda eldre enn skriftene de nå finnes i. For eksempel er Rom 1,3-4 nokså sikkert en fast formel som Paulus siterte og overtok som sin da han skrev Romerbrevet midt i 50-årene e. Kr., drøye 25 år etter Jesu død og oppstandelse. Dette korte credo må altså være enda eldre.

- Den virkelige, den historiske Jesus, må ha vært en person som handlet og levde slik at det blir begripelig at bekjennelse til ham som Guds Sønn og Messias oppstod så kort tid etterpå. Ifølge evangeliene demret den for disiplene allerede mens de fulgte Jesus i hans galileiske virksomhet!

Hvorfor er historisk Jesus-forskning viktig?

- Av to grunner: For historikere er Jesus en person som er umulig å

komme utenom. Ingen vil bestride at Jesus er den enkeltperson som har hatt størst betydning for vår historie de siste to tusen år. Det ville derfor være rart om historikere gikk utenom ham. Den andre grunnen er av trossmessig art. All sann tro er opptatt av troens grunner. Hva bygger vi vår tro på? Kristen tro på Jesus er ikke bygget på moderne forskningsresultater om ham; den er bygget på de troendes tillit til disiplenes vitnesbyrd om ham, og på de troendes møte med den oppstandne i ordet, sakramentene, bønner. Likevel er troen ikke likegyldig overfor historikernes etterprøving av evangeliens troverdighet som historiske kilder. La meg si at jeg som troende nærmer meg den historiske Jesus-forskningen med stor nysgjerrighet, og - det kan jeg si etter mange års besjeftigelse med temaet - totalt uten angst.

Hvordan kan vi kritisk vurdere såkalte "nye" "gamle" historiske kilder? Hvilke relevante kritiske spørsmål bør vi stille når vi møter mennesker som argumenterer med såkalte relevante historiske kilder som ikke står i Bibelen for å forklare hvem Jesus egentlig var?

- Mitt grunnleggende råd vil være: Skaff deg aller først en oversettelse av disse skriftene på et språk du behersker. Les skriftene selv! Da vil du som regel ikke ha noen problemer med å forstå at kirken ikke valgte

Skarsaunes bok "Den ukjente Jesus" (Avenir forlag 2005). Trolig den grundigste og beste framstillingen på norsk av temaene som Da Vinci-koden tar opp.

å ta noen av disse skriftene med i Det nye testamente. Det er for øvrig tankevekkende at i nesten all moderne Jesus-forskning, uansett hvilket livs-synsmessig standpunkt forskerne representerer, er det utelukkende de tre eller fire nytestamentlige evangeliene som brukes som kildemateriale, ikke noen av de "evangeliene" som ikke ble tatt med i samlingen av nytestamentlige skrifter. Det gjelder til og med det såkalte Jesus-seminaret i USA, som har lagt mye arbeid i å tidlig-datere Thomasevangeliet. Når det kommer til stykket, gir ikke Thomasevangeliet disse forskerne noen nye Jesus-ord ut over dem vi allerede har i Det nye testamente.

Hvorfor er historien viktig for forståelsen av Jesus i dag? Hvilken rolle spiller egentlig historisiteten?

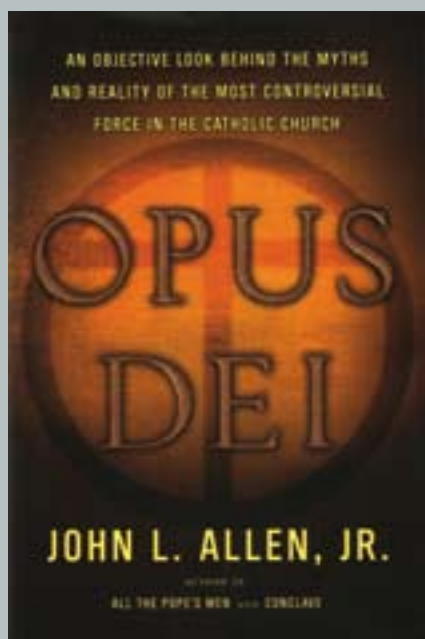
- Vi lever i en postmoderne tid med liten sans for fakta og realiteter. Særlig religiøse spørsmål blir lett henvist til et område der det er helt fritt fram for tro i betydningen antakelser og synsing. Tro blir området der ingen kan vite noe. Da tror jeg det er viktig å holde ved like den oppfatning at kristen tro også inneholder det man kunne kalle en solid fakta-base. Forskningen er troens ledsager, ikke dens fiende.

Hvordan er forholdet mellom historikernes Jesus og den Jesus som Kirken forkynner i evangeliene?

- Det er vanskelig å svare på, fordi "historikernes Jesus" ikke er en entydig skikkelse. Det er fristende å si at hver forsker har sin Jesus, men helt treffende er det ikke. På den annen side finnes det heller ingen stor enighet som alle forskere slutter seg til. Man vil fort oppdage at mange forskere er mer opptatt av å stille gode spørsmål til kildematerialet, enn av raskt å komme til definitive "resultater". Mye av forskningsdebatten handler om de gode metodiske grep, og om hva som er gode kriterier. Situasjonen i dag er at flere forskere som må kalles ledende, helt klart uttaler seg til fordel for en sammenheng, en kontinuitet, mellom Jesus som han virkelig var, og det bilde av ham som de første disiplene gav videre til kirken.

Helene Lund / KD

Bokomtale

John L. Allen, jr. :

Opus Dei – An Objective Look Behind the Myths and Reality of the Most Controversial Force in the Catholic Church

Doubleday Religion, 2005

Det som på denne bokens omslag lett kan oppfattes som en reklame-tekst, er faktisk undertittelen, og den lover at boken gir et "objektivt innblikk" i Opus Dei. Det er ikke så rent lite å love, og jeg er ikke sikker på om Allen har klart å levere det.

John L. Allen – som selv ikke er medlem av Opus Dei – er Vatikan-korrespondent i *National Catholic Reporter* og har skrevet flere bøker og utallige artikler om Den katolske kirke. Han har gjort en imponerende jobb med å ta intervjuer og hente inn informasjon fra Opus Dei sentralt, fra medlemmer og fra tidligere medlemmer. Språklig er boken noe skjemmet av gjentakelser som bringer tanke- ne til en serie av artikler som skal

kunne leses hver for seg. Slikt blir fort uryddig i bokform og minsker lesegledden.

Boken fremstiller de forskjellige spørsmål som ofte reises omkring Opus Dei, fra flere vinkler. Slik sett gir den et grunnlag for å selv danne seg meninger på et mer eller mindre objektivt grunnlag. Han tar opp ting som økonomi, rekruttering, selvpining og kontroll over medlemmene – temaer som det åpenbart finnes mange myter omkring, men som det også er mulig å ha flere meninger om.

Med tanke på den fremstilling av Opus Dei som kom i Dan Browns bestselger *Da Vinci-koden*, kan boken være et godt redskap for å finne mer balansert og dokumentert kunnskap.

Kanskje Opus Dei i ikke altfor fjern fremtid etablerer seg offisielt i Norge? Det er allerede jevnlig messer og foredrag med tilreisende prest. Å kjenne sannheten om Opus Dei, fremfor romanversjonen, vil være en fordel når man skal avgjøre hvordan man vil forholde seg til organisasjonen.

Selv om boken innholdsmessig er god og gir et grunnlag for egne meninger, er det vanskelig å gå med på at den gir en objektiv fremstilling. Gjennom hele boken kan man ane at det er en ekstra iver i å forsvare Opus Dei. Mest problematisk er det at forfatteren har valgt å avslutte med en oppsummering der han hele veien faller ned på konklusjoner som stemmer med Opus Deis eget syn, også der det åpenbart er mulig å ha to forskjellige meninger om saken. Leser man det imidlertid som et etterord med forfatterens subjektive konklusjoner, og bruker resten som grunnlag for å selv ta stilling, gir boken absolutt en mulighet til å forstå Opus Dei bedre.

Chris Nyborg

– Vi er kalt til å være Caritas-medarbeidere

Intervju med generalsekretær i Caritas Internationalis

Generalsekretær i Caritas Internationalis (CI), Duncan MacLaren, er på Norges-besøk i forbindelse med Caritas Norges rådsmøte. Vi har utfordret ham til å fortelle litt om Caritas Internationalis og nettverkets utfordringer, verdier og identitet.

– **VI ER ALLE KALT** til å være Caritas-medarbeidere. Vår oppgave er å finne de istykkerrevne menneskene, understreker MacLaren.

– Caritas Internationalis er en konføderasjon bestående av 162 Caritas-organisasjoner som arbeider i mer enn 200 land og territorier. Alt Caritas-arbeid utføres uten hensyn til menneskers religion, rase eller politiske overbevisning. Dette innebærer at Caritas arbeider i land som Mongolia og Sri Lanka med lokal/nasjonal Caritas, men det innebærer også at vi arbeider i land som Nord-Korea som ikke har egen Caritas-organisasjon.

– Caritas Internationalis, Caritas-konføderasjonen, Caritas-familien, eller Caritas-nettverket er etter Røde Kors/Røde Halvmåne-nettverket verdens største bistandsnettverk. Og det er nettopp et *nettverk* CI er, understreker MacLaren.

– De 162 medlemsorganisasjonene eller medlems-Caritasene er selvstendige nasjonale Caritas-organisasjoner, som foretar sine egne prioriteringer og strategiske valg. Limet i dette nettverket er "partnerskaps-tanken" som Caritas Norges tidligere generalsekretær – Bernt Gulbrandsen – forfattet retningslinjene til. Caritas Internationalis' sekretariat er en koordinerende enhet, ikke et hovedkontor.

Synlighet

På spørsmål om hvorfor Caritas Internationalis ikke er mer synlig når det er et av verdens største bistandsnettverk, svarer MacLaren:

– Caritas er nesten alltid til stede i katastrofesituasjoner, men ofte er det nasjonal/lokal organisasjon som synes, fordi de gjør det praktiske arbeidet. Nettverket er der og støtter den nasjonale/lokale Caritas-organisasjonen. Etisk og bistandsfaglig er dette bra, men synligheten kan lide. Et annet poeng er at mange Caritas-organisasjoner ikke heter "Caritas" og/eller har annen logo:

Generalsekretær i Caritas Internationalis, Duncan MacLaren, har vært på Norges-besøk og deltatt på Caritas Norges rådsmøte på Mariaholm.

CRS (Catholic Relief Services) f.eks kunne hett Caritas USA, Cafod kunne hett Caritas England og Wales og Trocaire kunne hett Caritas Irland, for å nevne noen. Secours Catholique har lagt til navnet Caritas France og heter nå Secours Catholique/Caritas France.

Katastrofer og nødhjelp

– Vi er vedvarende til stede i alle katastrofesituasjoner. Vi er der på forhånd, vi er der under og vi er der etter. En av våre styrker er nettopp dette. En annen styrke er at vi er til stede på alle nivåer i samfunnet. Vi er en del av kirkestrukturen. Vi er til stede på grasrotnivå eller menighetsnivå. Vi er til stede på bispedømmenivå, på nasjonalt nivå, regionalt nivå og internasjonalt eller globalt nivå.

– I nødhjelpsinnsetningen er det av avgjørende betydning at vi er en del av et nettverk. FN koordinerer innsetningen, og vil etter hvert i større og større grad forholde seg til nettverk, og ikke enkelt-organisasjoner. Når vi som nettverk går inn i nødhjelpsituasjoner er det oftest for å bistå den lokale/nasjonale Caritas-organisasjonen. Det gjør vi ved å sende et "ERST", et Emergency Response Support Team," med eksperter fra konføderasjonen som bistår lokal/nasjonal Caritas med å analysere situasjonen og begynne arbeidet. Det er viktig for oss å være klar over at vi ikke er en organisasjon som går "kjapt inn og kjapt ut", men er en del av samfunnet. Vi er der etterpå med rehabilitering, langsiktig utvikling og sosialt arbeid. Dette fordrer at vi reflekterer over arbeidet vi er satt til. Vi må tenke før vi snakker og handler, ikke minst av hensyn til den nasjonale/lokale Caritas-organisasjonen som skal fortsette sitt arbeid på stedet.

Å være en talsmann og et talerør

– Vi er kalt av Gud til å være talerør og "å gi stemme til de stemmeløse". Ved hjelp av vårt nettverk har vi mulighet til å la de lokale konfliktene og ropet fra grasroten komme opp og ut i det internasjonale samfunnet. Et eksempel på dette er den grusomme krigen i Nord-Uganda. I 20 år har befolkningen i Nord-Uganda blitt

terrorisert av en relativt liten, men brutal gruppe kalt "Lords Resistance Army" (LRA). LRA har som mål å kaste den ugandiske regjeringen, og innføre et styre basert på de ti bud. For å rekruttere soldater til hæren, driver de med storstilt kidnapping av barn. Den tjue år lange konflikten har krevd 120 000 menneskeliv, 30 000 kidnappede barn og 2 millioner (90% av befolkningen i området) internt fordrevne. Fokuset på denne konflikten har vært fraværende i tjue år. Caritas-nettverket har den siste tiden bidratt til at konflikten har kommet fram i lyset på den internasjonale arena. Dette har skjedd ved at Caritas Gulu (Nord-Uganda) har jobbet sammen med Caritas Uganda, som har jobbet videre med Caritas Internationalis. Dette resulterte i dialog med FN og den ugandiske erkebiskop Odamas besøk hos FNs sikkerhetsråd i New York i januar i år. Vi håper at dette kan være med å bidra til en løsning på den uholdbare situasjonen for det nord-ugandiske folket.

– Hiv/aids-pandemien er et annet område alle "nivå" i nettverket spiller inn. Caritas og hele Den katolske kirkes svar på pandemien er et ledd i alltid å være på de svakestes side. Så godt som alle Caritas-organisasjoner er involvert i dette arbeidet (25% av alle aids-syke behandles i katolske institusjoner). Og for å styrke den internasjonale stemmen knyttet til dette tema har vi en egen hiv/aids-ekspert med sete i Geneve som bistår nettverket med råd og jobber direkte opp mot FN-systemet.

Langsiktig utviklingssamarbeid

Det langsiktige utviklingssamarbeidet foregår oftere land til land, eller partner til partner. F.eks har Caritas Norge et langt og tett samarbeid med Caritas Uganda, Sacop (Caritas på Filippinene), Caritas Honduras, Caritas Dili (Øst-Timor) og Caritas Zambia. Sjøl om dette samarbeidet ofte er mellom de to partnerne, spiller nettverket inn. Regionale grupper og ikke minst Caritas-identiteten preger et slikt samarbeid. MacLaren understreker igjen betydningen av partnerskapstanken, som han langt på vei ønsker å rose Caritas Norge for.

– Fordi Caritas Norge er en liten organisasjon, har det alltid vært naturlig for dere å tenke nettverk og samarbeid, og ikke egenprofilering. Når man bytter ut "gjør det slik" med "la oss finne en løsning sammen," tar en både ansvar for problemet og man sikrer alles eierskap og innsats. Dette sammen med fokus på menneskets verdighet er god utvikling.

– Og det er nettopp menneskets verdighet som er i fokus for Caritas' arbeid. Sosiallæren er grunnlaget for arbeidet vårt, den gir oss identitet og troverdighet. At vi er et religiøst nettverk må få følger for hvordan vi arbeider. Vi er annerledes enn sekulære organisasjoner. Annerledes, ikke bedre, presiserer MacLaren.

Caritas er kirke

– Å være Caritas er å være kirke. Dette ble tydelig bekreftet av pave Johannes Paul II da han i 2004 i et pavelig dokument ga CI status som kanonisk offentlig rettssubjekt innen kirken. Dette innebærer at når Caritas Internationalis uttaler seg om et av kjerneområdene til nettverket, uttaler vi oss ikke bare som CI, men som kirke. Samtidig er det å være katolikk også en oppfordring til å være Caritas-medarbeider. Vi er alle kalt til å være i fellesskapet av døpte, og til å tjene det samfunnet vi alle tilhører. Enhver menighet eller enhver kristen har som krakken tre bein å stå på: liturgi, katekese og diakoni. Ingen av beina kan tas vekk uten at krakken velter, avslutter Duncan MacLaren.

– Vår tilstedeværelse er avgjørende både i nødhjelpsarbeid som det etter tsunamien, det er viktig i det langsiktige utviklingsarbeidet og fredsarbeidet, og det er viktig i talsmannsarbeidet, framholder MacLaren.

Ingrid Joys

NORGE

150-årsjubileet for Nordpolmisjonen gjennomført i Alta i pinsen

Pinseaften var det stor jubileumsmarkering på Rica hotell i Alta, da Tromsø Stift feiret 150-årsjubileet for opprettelsen av Nordpolmisjonen. Biskop Gerhard Goebel MSF av Tromsø åpnet feiringen ved en tale.

Msgr. Torbjørn Olsen holdt et historisk foredrag om Nordpolmisjonens tilblivelse, virke i inn- og utland og oppløsning (i 1869). Han snakket også om hva man hypotetisk kan se for seg dersom Nordpolmisjonen hadde bestått i innskrenket omfang (utenfor Norge), slik pave Pius IX først (i 1868) hadde bestemt, eller med utvidet omfang (hele Norge og eventuelt Danmark), slik enkelte ivret for, samt om hva som må anses som problematisk ved prosjektet og hvilke gode frukter som ble tilbake.

En omfattende del av programmet bestod i at hver av stiftets menigheter (i den rekkefølge de var blitt opprettet) presenterte seg selv, historisk og/eller aktuelt. Formen var meget variert, og denne del av programmet fungerte svært bra.

Det var også bespisning. Ca. 75 personer deltok.

Pinsedag var St. Josef kapell i Alta stappfullt under jubileumsmessen. Etterpå var det lunch på hotellet, der det også ble fremført en rekke hilsener.

Deltagerne var imponert over hvor vakker den nye kirken i Alta (tidligere sjefsbolig for bataljonssjefen ved Alta bataljon, som jo inntil nedleggelsen holdt til på Altagård, som i sin tid var misjonens senter) med omgivelser, ikke minst kirkegården, er blitt. Sognepresten, pater Wojciech Egiert, har all ære for dette.

En rekke gjester fra utlandet deltok: En filippinsk erkebiskop med sin sekretær, en representant for MSFs (Misjonærene av den Hellige Families) general i Roma samt MSFs provinsial og viseprovisial i Polen.

Ellers deltok dominikanerinnene fra Bodø, samt flere St. Elisabethsøstre med deres provinspriorinne fra Oslo i spissen. De fleste prestene i Tromsø stift deltok også. Kirkekoret fra Tromsø spilte en sentral rolle begge dager.

Fra Den norske kirke deltok prost

Øystein Skille. Fra Alta kommune deltok varaordfører Kåre Simensen (Ap), som sa at kommunen er stolt over det historiske innslag i kommunen som Nordpolmisjonen representerer. Kommunen, som nå overtar Altagård, skal sørge for at bygningen (med tårnet som minner om Nordpolmisjonen) blir bevart. Han overrakte en sjekk fra kommunen på kr 5000 til kirken i Alta.

Professor Jens Petter Nielsen, Tromsø, hadde på forhånd skrevet en større kronikk om Nordpolmisjonen i Altaposten, dette på initiativ av Rolf Ballo, som har engasjert seg mye omkring denne del av historien.

Pater Mirek Ksiazek MSF overrakte et gammelt missale som han hadde funnet i Harstad, og som i sin tid (rettnok etter Nordpolmisjonens tid) hadde tilhørt kirken i Alta.

Biskop Goebel avsluttet feiringen med en tale. Tromsø stift spanderte samtlige måltider.

Tromsø Stift

Liten forsinkelse i Larvik

Taket på nye St. Frans kirke kom på plass den 6. april.

Det nærmer seg ferdigstilling av den nye St. Frans kirke i Larvik, men overtagelsen er blitt noe forsinket. Overtagelsen av kirken er nå satt til den 1. august, og formann i byggekommiteen, Georg Aker, regner med at denne datoen er realistisk.

-Vi har imidlertid ikke spesielt hastverk, siden vi har en bra avtale med Den norske kirke (menighetsrådet på Langestrand) om leie av lokaler til messer i denne overgangsperioden. Men vi venter i glede og spenning – og ikke minst forventning, sier Aker til Broen.

Det er særlig en usedvanlig hard vinter som har forsinket ferdigstillingen noe, men også det faktum at bygget var mer komplisert enn forutsatt.

-Taket viste seg også mer tidkrevende enn byggefirmaet tenkte seg nå på slutten, fortsetter Aker.

Progresjon i planer for katolsk gymnas i Bergen

Som beskrevet i forrige nummer av Broen, arbeides det med planer om et katolsk gymnas i Bergen. Gymnasiet er ønsket etablert i St. Franciskus Xaveriussøstrenes gamle sykehus Florida, som i dag leies ut til Bergen kommune som sykehjem. Kommunen har leiekontrakt på bygningen ut 31. desember 2007. Opprinnelig plan var at kommunen da skulle være ute av bygget, men de er noe forsinket med å finne nye lokaliteter, bl.a. erstatninger for 64 korttids pleiehjemsplasser. Planen tilsier at dette skal være løst sommeren 2008, men man kan heller ikke se bort fra ytterligere forsinkelser. Kommunen har opsjon på å videreføre leieavtalen i ytterligere 5 år. Denne opsjonen har de gjort gjeldende og kan således i teorien sitte i bygget ut 2012. En avkorting av leieforholdet er likevel aktuelt, men dette kan man ikke vite før kommunen er videre i sitt planarbeid. I januar 2007 skal kommunen oppdatere sine planer, og mye vil være avklart da.

St. Paul skole ved rektor Gjermund Høgh har imidlertid presentert en mulighetsanalyse for en ombygning av Florida til videregående skole. Det viser seg å være bra dimensjonert for en videregående skole i den størrelsen som planlegges, med 3 klasser allmennfag på hvert årstrinn (ca. 270 elever) og 2 klasser yrkesfag (mest vurdert helse/sosial, ca. 60 elever).

Endelig størrelse og linjevalg vil bl.a. være avhengig av kontakt med fylket, men St. Paul har allerede fått god respons der. Bygningskroppen (grunn, vegger og tak) på Florida er meget god, og lokaliseringen flott for en skole. Det meste av det innvendige må imidlertid totalt ombygges/skiftes.

Kalkylen, inkludert inventar og reserver, lander på ca. 39 millioner. Dette er et høyt tall, men ikke avskrekkende i forhold til tidligere utfordringer for skolen. Det bør være realistisk å kunne få dette til – med

hjelp av alle gode krefter – mener Høgh.

Send gjerne et bidrag til skolens konto: 3625 07 72542.

Saken har vært drøftet i skolens styre og presentert for biskop Bernt Eidsvig av Oslo og konsulterkollegiet, og biskopen har uttrykt sin velvilje for prosjektet.

St. Paul skole ble etablert i 1873 og holdt til i en prestegård like ved St. Paul kirke. Fra 1901 var alle lærere St. Franciskussøstre. Søstrene bygget Florida sykehus et par år før krigen og drev dette i mange år. I 1963 flyttet skolen inn i en sykehusbrakke på Florida. Denne var bygget for den tyske marinen under krigen. I 1970 mottok skolen for første gang offentlige tilskudd, og sivile lærere overtok for søstrene. Ungdomstrinnet ble innført samme år. Skolen vokste, og tidlig på 1980-tallet var det ca. 225 elever på Florida. I 1991 flyttet skolen inn i nye lokaler på gammel grunn, like ved St. Paul kirke. Skolen, med barne- og ungdomstrinn, har om lag 340 elever.

Talltull også med medlemsbergingen for tidligere år

Broen skriver i dette nummer utfyllende om det offentlige kluss med trossamfunnenes medlemstall (leder og s. 24-25). Men det er ikke bare nå det har vært rotet - kirken strever fremdeles med forrige års tilskudd, som er urettmessig avkortet.

Slik gikk det til: Kirken ble som vanlig bedt om å opplyse om medlemsmassen pr. 1. januar 2005. Men da det offentlige "kontrollerte" listene, strøk de både personer som døde etter den dato, og personer som fraflyt-

tet Norge etter den dato (men før 11. oktober 2005). For disse ble det ikke utbetalt kommunale tilskudd.

Klagen Oslo Katolske Bispedømme og St. Olav Domkirke i Oslo sendte, ble etter langt om lenge besvart av departementet. Svaret innebærer at de enten ikke har skjønt problemet, eller at de mener at de er i sin fulle rett i å bestemme og ombestemme stikkdatoer som de vil. Logikken er vanskelig å få tak i: For dersom departementet velger seg en ny stikkdato, må den for det første være kjent for trossamfunnene, og for det andre må den gjelde også for ferske dåp og innflyttinger. Dersom det bestemmes at opplysningene skal være f.eks. pr 11. oktober 2005, slik at døde/utflyttede mellom januar og oktober kan fratrekkes, da må sannelig kirken også få rapportere sine dåp, innmeldinger/konversjoner og innflyttinger frem til den samme dato. Ellers har departementet stikk i strid med forvaltningsrettslige prinsipper laget et opplegg som systematisk berøver minoritetstrossamfunn som oss for lovhemlede tilskudd.

CT

VERDEN

Straff til de som konverterer uten å varsle myndighetene

Myndighetene i delstaten Chattisgarh i India har erklært at de vil godkjenne loven om anti-konversjon. Det er landets største nasjonalistiske parti, BJP, som ønsker å iverksette disse nye tiltakene. I dekretet står det: "Den som konverterer uten å ha varslet myndighetene - eller bidrar til at en annen person konverterer til en annen religion - risikerer harde bøter og fengselstraff i fem år."

I følge den nye loven må den som har intensjoner om å konvertere til en annen tro, informere byretten med en måneds varsel. I klartekst betyr det at de som ikke følger den nye regelen, vil bli hardt rammet økonomisk og risikere frihetsberøvelse. Loven omfatter også "tvangs-konvertering". Bestemmelsene vil tre i kraft i juni eller juli måned.

I den indiske grunnlov, som også omhandler religionsfrihet, står det at enhver har rett til å utøve sin tro. I følge myndighetene i Chattisgarh vil ikke det nye vedtaket kollidere med de allerede grunnlovsfestede prinsippene.

Carolus Borromeus-søstrene midt i indonesisk jordskjelv

Det sykehuset i Yogyakarta i Indonesia som blant annet CNN og NRK har vist scener fra etter jordskjelvet på Java, er det katolske sykehuset Panti Rapi. Nonnene som driver sykehuset kommer fra Indonesias største søsterkongregasjon, Carolus Borromeus-søstrene (CB). Bildene av søstrene ute i en småby, Ganjuran, er også av CB-søstre.

Panti Rapih-sykehuset, som er Yogjakartas største, er overfylt av flyktninger fra katastrofen, og det er også alle ordenshusene søstrene har i området. Søstrene fant seg i aller første rekke da de rammede trengte nødhjelp.

De tre Carolus Borromeus-søstrene i Norge (to indonesiske og en filipinsk) har holdt seg orientert om sin ordens innsats blant annet ved hjelp av tekstmeldinger. Det ble sendt av sted søstre, utstyr og medisiner fra kongregasjonens store sykehus i Jakarta og Bandung.

En stor del av CB-søstrene er utdannet ved Panti Rapi-søstrenes konvent i Yogyakarta. Begge de indonesiske søstrene i Moss har slektninger i området; i det minste den ene av familiene er rammet av ødeleggelser, skjønt ingen er blitt skadet eller drept.

Selv om det sentrale Java og Yogyakarta-området er overveiende muslimsk, har området et høyt antall katolikker. Katolske kirker og kapeller ble sentre for jordskjelvflyktningene. Den katolske kirke i Ganjuran, som er et lokalt pilegrimsmål, ble jevnet med jorden. Heldigvis ble ikke søstrenes store barnehjem skadet under jordskjelvet, som rammet rett før daggy.

- Benedikt XVI vil gjere kyrkja mindre pavefokusert

- Joseph Ratzinger vil gjera kyrkja mindre pavefokusert. Den personlege utstrålinga til Karol Wojtyla førte til at heile kyrkja vart identifisert med eit menneske.

Denne utsegna, som skriv seg frå den katolske skribenten Vittorio Messori, har skapt ein heftig diskusjon. I ei meiningsytring i den store italienske dagsavisa "Corriere della Serra" understrekte Messori at det er pavedømet som er viktig for kyrkja, og ikkje den einskilte pave. Heilt ordrett sa Messori:

- Det som teller, er ikkje namnet, den personlege karakteren eller livshistoria til den som vert kalt til Petrus tenesta.

Gjennom denne tenesta dreier det seg "til tidenes ende" om ein teneste som vikar.

- Det eineståande tilfelle Karol Wojtyla representerte, hans fascinerande livshistorie og hans heilaggjorte utstråling representerte ei veldig tiltrekningskraft for mediene, og gjer det framleis, haldt Messori fram.

Messori la samstundes vekt på at det ikkje var Johannes Paul II si skuld at det vart slik, forklaringa på dette låg heller i den tidlegare pavens "storleik". Den sterke utstrålinga til Johannes Paul II medførte imidlertid ei overfokusering i mediene, som visse katolikkar hadde glede av, og då spesielt slike som ikkje har ei rett forståing av den kristne truas dynamikk.

Joseph Ratzinger var i eit kvart århundre denne truas "strenge voktar". Fylgjeleg gjorde han allereie i sitt fyrste år som pave alt for å unngå overfokusering av sin eigen person i mediene. Den nye paven har gått inn for å halde ein låg personleg profil, for å halde seg noko tilbake og for å oppføre nøkternt.

For Benedikt XVI dreier det seg fylgjeleg ikkje om å markere noko motsetningsforhold til sin "høgt elska og høgt æra" forgjengar, men om å redusere ei stor fare som representerte eit trugsmål for pave Johannes Paul

II. Denne faren består i at paven vert omgjort til ei mediestjerne; ei rolle som ikkje kan verte foreint med rolla som "Guds tenars tenar".

Fersk kirkestatistikk

- Afrika er mest dynamisk i forhold til Kirkens vekst, ettersom antallet katolikker på dette kontinentet praktisk talt er tredoblet fra 1978 til 2004, rapporterer Vatikanet.

Vatikanets pressekontor presenterte i vår en ny utgave av "Kirkens statistiske årbok". Pressekontoret meddelte en "rask vekst" i antall katolikker verden over i løpet av de siste 26 år, som dekker nesten hele pave Johannes Paul II's pontifikat. Dette er en økning fra 757 millioner til 1.09 milliard.

Disse tallene er imidlertid "mindre oppløftende", forklarer Vatikanet, dersom en ser dem i lys av utviklingen av hele verdens befolkning, som økte fra 4.2 til 6.4 milliarder i samme tidsrom. Vatikanet rapporterer om en "liten nedgang" i andel katolikker på verdensbasis, fra 17,99% til 17,19%.

- Disse talene uttrykker en syntese av svært ulike situasjoner i de forskjellige verdensdeler, legger Vatikanets pressekontor til.

Når det gjelder Europa, "er det en tydelig pause som i det alt vesentlige må tilskrives den velkjente demografiske situasjon i den gamle verden", der hele befolkningen - "som akkurat nå er i en stabiliseringsfase" - ventes å minske i de kommende tiår.

Antallet personer som ble døpt i Europa i 2004 var nesten 280 millioner - omtrent 12 millioner flere enn i 1978 - et tall som er litt mindre enn det som ble registrert i 1988. I relative tall viste antall katolikker liten variasjon fra 1978 til 2004: fra 40.5 til 39.5 for hver 100 innbyggere.

Afrika viser, i motsetning til Europa, en tydelig mer dynamisk virkelighet, da antallet katolikker på disse 26 årene vokste fra 55 millioner til 149 millioner. Antallet katolikker for hver 100 innbyggere vokste fra 12.4 til nesten 17.

Amerika og Asia viser for sin del en situasjon som ligger mellom Europa og Afrika.

Amerikanske katolikker fortsetter å representere et stabilt tall på 62% av befolkningen, mens antallet katolikker i Asia har økt fra 2,5% til 3%. Antallet i Oceania er også stabilt - rundt 26% av befolkningen.

Vatikanet konstaterte at katolikker i Afrika nå utgjør 13,5% av det totale antall katolikker i verden, opp fra 7% i 1978.

Katolikker i Europa utgjør imidlertid 25,4% av verdens katolske befolkning, ned fra 35% i 1978.

Nesten halvparten av verdens katolikker bor i Nord- og Sør-Amerika.

Katolikker i Asia representerer 10,3% av totalbefolkningen i verden, og katolikker i Oceania representerer 0,8%.

WYD-SYD 2008 mot moralsk relativisme

I sin søken etter sannheten vil unge mennesker som deltar i Verdensungdomsdagen 2008 i Australia utgjøre en sterk motvekt til "morsk relativisme," sier Benedikt XVI.

relativisme," sier Benedikt XVI.

Paven uttrykte sitt håp for denne Verdensungdomsdagen da han mottok Australias nye ambassadør til Den Hellige Stol. Verdensungdomsdagen vil finne sted 15.-20. juli 2008. Paven fortsatte:

- I land som deres, hvor sekulariserings foruroligende prosess allerede er kommet langt, er mange unge mennesker selv kommet til å innse at det er en høyere makt som styrer alt liv langs den sanne frihets og lykkes sti. Dagens unge gjenoppdager gleden i søken etter godhet og sannhet, helt på tvers av vår tids bølge av relativisme i moralspørsmål. Denne

relativisme, som ikke anerkjenner noe som absolutt sant, fanger mennesker i en forgjeves og umettelig higen etter stadig noe nytt.

Saligkårsprosess for amerikansk feltprest innledet

Det amerikanske militærordinariat ("US Archdiocese for the Military Services") har innledet en offisiell granskning av feltpresten Vincent Capodannos liv, med tanke på mulig helligkåring.

Pater Capodanno var prest i marinen og falt i Vietnam mens han var sjelsørger for US Marines. Han døde etter å ha blitt skutt av en skarpskytter i 1967. Hans selvooppfrende innsats for soldatenes åndelige vel, og hans beredvillighet til å bistå de sårede på slagmarken selv under fare for eget liv, er blant beveggrunnene for at mange ønsker ham saligkåret.

Han er blitt minnet på mange vis i den amerikanske marine. I 1973 ble et antiubåtfartøy oppkalt etter ham, USS Capodanno. Skipet var en del av USAs flåte i tyve år, og ble senere solgt til Tyrkia.

Juridisk om martyrdød

At forfølgeren er motivert av "hat mot troen," er en av forutsetningene for at en martyr skal kunne salig- eller helgenkåres. Det minnet pave Benedikt XVI om i et budskap til kardinal Jose Saraiva Martins, prefekten for Kongregasjonen for Helligkåring.

Selv om martyrene egne beveggrunner er forblitt uforandret opp gjennom århundrene - nemlig det at han eller hun vil leve til Kristi etterfølgelse og tar konsekvensen av det - har forfølgernes beveggrunner

utviklet seg, sa paven. Mange ganger glemmer avvisningen av den kristne tro seg bak politiske eller sosiale motiver. For en salig- eller helligkåring er det imidlertid helt nødvendig at det klart kan påvises at "hat mot troen" var en beveggrunn.

Biskop Anthony Li Duan død; kanskje hemmelig kardinal

Biskop Anthony Li Duan (Kilde: Erkebispedømmet Xians hjemmeside)

Erkebiskopen av Xian, msgr. Anthony Li Duan, døde den 24. mai, 78 år gammel. Han var en av biskopene i den såkalt offisielle katolske kirke i Kina, men hadde innhentet pavens approbasjon. Mange antar at han var den hemmelig kardinalutnevnte som pave Johannes Paul II hadde i tankene med sin "in pectore"-nominasjon i 2004.

Pave Benedikt XVI inviterte ham til å delta på den internasjonale bispe-synoden i Roma i fjor høst, men verken han eller de tre andre fikk reisedokumenter fra de kinesiske myndigheter.

Erkebiskop Li hadde gode forbindelser med den katolske undergrunnskirke. Han viste stort mot, som i januar 2000, da han nektet å ha noe å gjøre med de uhjemlede bispevielsene som den regjeringsdirigerte patriotiske katolske forening drev gjennom i Beijing. Det førte til lange avhør og stadige razziaer fra politiets side.

Da en folkemengde i fjor ble anstiftet av bymyndigheter i Xian til å gå fysisk løs på en nonneorden som

forsvarte en katolsk skole som myndighetene ønsket å konfiskere, valgte han å "kjøpe" skolen (som allerede var kirkens eiendom) for å få saken ut av verden, uten ytterligere vold.

Den katolske tro har opplevd en fenomenal tilvekst i Xian i mange år. Mange yngre katolske biskoper ser hen til msgr. som et inspirerende forbilde. Ifølge den kirkelige Kinakspert fader Gianni Criveller, har msgr. Li de siste ti til femten år vært den biskop i Kina som Pavestolen har hatt mest tillit til. Hans innsats for å bygge bro mellom "offisielle" katolikker og undergrunnskatolikene ble høyt skattet i Roma.

Som så mange andre katolske prester måtte han tilbringe mange år i fengsel eller i tvangsarbeidleirer (1954-57, 1958-60 og 1966-79).

Kardinal Ivan Dias ny prefekt for Kongregasjonen for Folkenes Evangelisering

I mai utnevnte pave Benedikt XVI kardinal Ivan Dias, til nå erkebiskop av Bombay, til prefekt for Kongregasjonen for Folkenes Evangelisering (Propaganda

Fide). Han etterfølger den italienske kardinalen Crescenzo Sepe, som samtidig ble utnevnt til erkebiskop av Napoli i Sør-Italia.

Kongregasjonene i Vatikanet tilsvarende et departement. Evangeliseringskongregasjonen samordner kirkens misjon. Kongregasjonens nye prefekt, Ivan Dias, er en 70 år gammel inder som de siste ti år har vært erkebiskop av Bombay etter en lang karriere som Vatikan-diplomat, blant annet i de nordiske landene på 1960-talet.

Hvorfor er så mange av oss «dobbelregistrerte»?

DE SISTE UKENE er det blitt sendt ut rundt 90.000 brev fra det offentlige til personer som Brønnøysundregisteret har funnet i to eller flere tros- eller livssynssamfunns medlemsregistre. Brevene kommer fra «Fylkesmannen», i konvolutter merket «Brønnøysundregisteret», men ansvarlig for opplegget er Kultur- og kirkedepartementet.

Det er en rekke prinsipielle og rettslige sider ved Kultur- og kirkedepartementets opplegg som er urovekkende. Dette er blitt påpekt av Den katolske kirke, blant annet i skriv fra Den katolske kirke i Midt-Norge. Innvendingene, som blant annet påpeker tvilsomheter i forhold til Trossamfunnsloven, er blitt avfeid på en måte som kirken nå følger opp via sivilombudsmannen.

Det ble sendt ut to typer brev. Det første gjaldt dobbeltregistrering i forhold til Den norske kirke

Det er på landsbasis over 11.000 som er tilsendt brev om at de (eller deres barn) er ført som medlem både i Den katolske kirke og i Den norske kirke (Dnk, den protestantiske statskirken). Dersom de skulle ønske å «fortsatt være registrert i Den norske kirkes medlemsregister», måtte de sende inn beskjed om det.

Det annet brev gjaldt dobbeltregistrering med et annet trossamfunn. Det ble sendt ut over 1.100 brev til slike som både var ført som medlemmer i Den katolske kirke og i et annet tros- eller livssynssamfunn. De ble bedt om å fylle ut en blankett med navnet på det trossamfunnet de ikke ville tilhøre.

Vi har grunn til å anta at de fleste av mottakerne av disse brevene faktisk var katolikker. Vi tror at feiloppføringen bare unntaksvis er i Den katolske kirkes register, skjønt vi vet at en del feil også er gjort på de katolske menighetskontorer.

Ingen hvile på grønne enger enda. Dobbelregistreringen er neppe et gjennombrudd for økumenikken her i landet. Selv biskop Bernt Eidsvig (t.v og t.h.) har på slikt vis fått erfare den mer sekulære forståelsen av konfesjonell "bilokasjon".

Vi skal i det følgende analysere hvordan feilene kan ha oppstått.

1) Katolikker feiloppført i Den norske kirkes register

Det viser seg at den katolske biskop Bernt Eidsvig av Oslo er blant de 11.000 «dobbelregistrerte» i forhold til Den norske kirke. Men det er ingen tvil om at han meldte seg ut av Den norske kirke på rett vis på 1970-tallet. En annen av de dobbeltregistrerte er Oslo Katolske Bispedømmes generalvikar, pater Arne Kirsebom. Han har aldri tilhørt Den norske kirke; han ble døpt katolsk. Faren hans er norsk lutheraner. En annen er «Ben N.», en filippinsk katolsk innvandrер, gift med filippinsk katolikk. Han har ikke noen norske foreldre, har aldri gått til gudstjeneste i Dnk eller etter det han vet gitt seg til kjenne der. Hans to norskfødte barn ble katolsk døpt.

To av de tre nevnte kasusene er mulige å forklare, selv om forklaringene kan være flere.

a) Defekt oppbygging av Dnks medlemsregister

Da Den norske kirke skulle få et eget medlemsregister tidlig på 1990-tallet, nektet politikerne, som sitter på Dnks pengesekk, å bevilge det som trengtes til en systematisk oppbygging (gjennomgang av alle Dnks kirkebøker, dåpsregistreringer og innmeldelsesregistreringer, med etterfølgende fratrekke av alle registreringer av utmeldinger).

Isteden fikk Dnk oversikt over hele folkemengden, dvs. alle levende som var registrert i folkeregisteret. Så begynte man å fjerne som best man kunne de man antok ikke var medlemmer. Man fjernet f. eks. alle utenlandsfødte med to utenlandske foreldre: Slik fjernet man en masse ikke-medlemmer, ved en feiltagelse mistet man også Kong Olav V som formelt var kirkens overhode! Så fjernet man alle de som var registrert i kirkebøkene som utmeldte (men det har vist seg at en god del av de utmeldte ikke var skikkelig registrert). Så prøvde man å få andre trossamfunn til å overlevere sine medlemslister, slik at de kunne fjernes. Noen lister fikk de, men slett ikke alle. Mange ville av gode og prinsipielle grunner ikke utlevere sine lister.

b) Defekter ved nyregistreringer i Dnks medlemsregister ved innreise til Norge

Det kan se ut som om man ikke hadde tenkt på noe vanntett opplegg for norske ikke-medlemmer som bodde i utlandet og som senere skulle vende tilbake til fedrelandet. Her er flere datatekniske forklaringer tenkelige. I verste fall handler det om den lutherske datamaskinen og dens samarbeid med folkeregisteret, slik at ikke-katolikker med minst en norsk forelder «tvangslutrifiseres» når de flytter hjem fra utenlandsopphold.

c) Defekter ved innføring av nyfødte

Det kan se ut som om alle som blir født i Norge automatisk havner i Dnks register, dersom ikke begge foreldre er fra

utlandet. Det ser ikke ut til at man har klart å sjekke på særlig pålitelig måte om foreldrene er medlemmer. Er en av dem norsk, ser det ut til at datamaskinen har fått beskjed om å formode at de er statskirkemedlemmer, og formodningen forplanter seg så videre til barna.

d) Defekter ved registrering av utmeldinger

Her er vi på mindre trygg grunn: Det kan hende at det er en treghet i systemet som gjør at utmeldingsmeldinger ikke kommer raskt nok inn i datamaskinen (enten ved menneskers sommel, eller ved systemproblemer). Hvis den utmeldte i mellomtiden rekker å flytte en tur utenlands, gifte seg, skifte navn, eller få barn, synes det som om alt går i krøll.

e) Personer som aldri har tilhørt noe trossamfunn

Personer som aldri har tilhørt noe trossamfunn, ble naturligvis aldri innrapportert fra noe trossamfunn for å utrenses av Dnks register, og ble så hengende igjen der. Skulle en slik person senere bli katolikk, sørget han selvsagt ikke for å «melde seg ut» fra Dnk først.

f) Defekter som skyldes lovgivningen

Hvert eneste år produserer to norske lover som ikke er samstemt med hverandre (Trossamfunnsloven, kirkeloven) tusenvis av potensielle dobbeltregistreringer av nyfødte barn av ugift mor som ikke tilhører statskirken, dersom barnefaren er medlem av Dnk. Kirkedepartementet har kjent til dette problemet, men har i årevis unnlatt å ta fatt i det.

g) "Mitt barn tilhører ikke Dnk"

Det foreligger en for de fleste ukjent plikt for foreldrene å melde fra til Dnk at deres barn ikke skal tilhøre Dnk (f. eks. fordi det døpes katolsk). Skjer ikke det, formodes barnet å være luthersk. Dette gjelder egentlig bare hvis en av foreldrene er statskirkemedlem. Men ettersom datamaskinen er blitt forledet til å tro at en rekke ikke-lutheranere også er statskirkemedlemmer, er det mulig for datamaskinen å gjøre også to katolikkere / humanetikerer / baptisters barn til lutheranere. Dette er også et kjempeproblem som departementet burde ha kjent til, og løst, før det endret forskriften som forbød bruk av Dnks

medlemsregister til kontroll av andre trossamfunn.

Mange av disse defektene vil vedvare alle år fremover, inntil både lovene harmoniseres og forbedres, og Dnks register blir grundig omarbeidet og bygd opp på rett vis.

I tillegg til disse data- eller lovrelaterte forklaringene, er det også noen feil som må skyldes menneskelig svikt eller slurv på preste- og menighetskontorer. Men i den store sammenheng må dette være et marginalt fenomen. Og så er det de så langt fullstendig ubegripelige feilføringer, jfr. tilfellet «Ben N.», nevnt ovenfor.

2) Katolikker feiloppført i andre trossamfunns registre.

Det er ca 1.100 som er ført som katolikker og samtidig som medlem av et annet trossamfunn. I noen tilfeller skyldes dette feil hos Den katolske kirke, men vi antar at det i de fleste tilfeller skyldes andre trossamfunns metoder.

a) Feil i Den katolske kirke

Det har dessverre vist seg at enkelte menigheter til tider har «lurt seg selv» ved å slurve med kirkebøker og forveksle adresseregister med postregister. I riktig gamle dager var det vanlig å adressere brev til gifte kvinner (f.eks. Maria Lourdes Spaghetti) med ekte-mannens navn (Fru Per Olsen). Med litt flytting, skilsmisse og utskiftninger på kontoret, og vips er det Per Olsen som står i medlemsregisteret. Eller det har vært utmeldinger som ikke er blitt videremeldt til dåpsboken (der slikt etter katolsk kirkelov må føres), slik at senere gjennomganger av dåpsbøker etter katolikker som er falt ut av registeret kommer i skade for å bli sikkert identifisert og gjenoppført. Og vi har oppdaget at det ved overgang til nasjonalt sentralregister er foretatt en dataoverføringsfeil fra minst en menighet, slik at personer som var tydelig flagget som utmeldte, havnet som medlemmer. (Dette skulle nå være rettet.)

b) Feil i andre trossamfunn

Menneskelige feil av samme slag som de ovennevnte, har også skjedd i andre trossamfunn. Dessverre tilkommer det

også at det er en rekke forstandere og menighetsarbeidere særlig i de mindre men raskt voksende trossamfunn som rett og slett ikke kjenner trossamfunnslovens bestemmelser. De innfører nye medlemmer uten å kreve at de fremlegger utmeldingsattest fra tidligere trossamfunn. Noen av disse gruppene er antikatolske, og spesialisere seg på katolske innvandrere. Vi er også kjent med at noen av dem har bedt innvandrere de har innbudt på besøk til å skrive seg på lister, uten at de det gjelder har skjønnet at hensikten var å melde dem inn som medlemmer. Et annet problem synes å være at noen innvandrersamfunn som representerer land med statskirker eller lignende, innfører alle landsmenn de får nyss om ut fra en ren formodning om at de må være medlemmer, uten å spørre dem for sikkerhets skyld.

Feilene i forhold til andre trossamfunn er for det meste det vi må kalle menneskelige feil. Men også her skaper norsk lovgivning problemer. Det ene problemet er at den ikke foreskriver en tilhørighetsprosedyre for nyfødte av ektepar der foreldrene er fra forskjellig trossamfunn utenom Dnk. Det andre problemet er at den ikke eksplisitt tar høyde for at personer fra verdensomspennende trossamfunn (som katolikker) faktisk tar med seg sitt medlemskap ved innreise, og ikke er «fritt vilt» verken for Dnk eller for andre trossamfunn inntil de har gitt seg tilkjenne i en norsk katolsk menighet – utmeldelsesattest må kreves uansett.

Problemet med dobbeltregistreringer er et merkelig og nesten helt særnorsk fenomen. Dessverre er det et problem vi må regne med å slite med også i fremtiden, også etter den såkalte opprydding som nå finner sted. Det skyldes primært at departementet har «friskmeldt» Den norske kirkes medlemsregister på fullstendig sviktende grunnlag, slik at det på urimelig vis brukes til skade for andre, dernest en rekke uklarheter og mangler ved norsk religionslovgivning, og først deretter menneskelige feil i trossamfunnene i deres rutiner.

CT

(Du finner mer informasjon om og reaksjoner på dobbeltregistreringene på www.katolsk.no)

Hongkongs biskop, kardinal Joseph Zen, gikk hardt ut mot kinesiske myndigheter etter de ikke-approberte bispevielsene.

INVESTITURSTRIDEN var den viktigste konflikt mellom kirkelige og verdslige myndigheter i middelalderens Europa. Den begynte på 1000-tallet mellom den tysk-romerske keiser og det gregorianske pavedømme om hvem som skulle kontrollere utnevnelsen av kirkeledere (deres investitur).

Spoler vi fremover i historien, ser vi at pavedømmet så og si over det hele har vunnet striden mot verdslig overstyring. De protestantiske trossamfunn har også for det meste sikret seg troverdig selvstyre. Her er Norge for så vidt et unntak, og for kommentatorer som bare er fortrolig med norsk virkelighet, må de siste måneders bråk om Kina fortone seg som besynderlig.

Hva er skjedd? Jo, den kinesiske patriotiske katolske forening (KPKF), som er en avdeling av Beijing-regjeringens byrå for religiøse anliggender, har utnevnt tre katolske biskoper. Pavestolen hadde ikke godkjent kandidatene og protesterte ettertrykkelig. Roma ønsker biskoper som ikke demper evangelisk forkynning på grunn den verdslige statspreferanser.

En av de som gikk kraftigst ut var Hongkongs biskop, den nye kardinal Joseph Zen Ze-kiun. Kinesiske katolikker var urolige: Betydde utnevnelsene at de siste års rolige skritt mot normalisering nå var reversert? Var man tilbake i 1949, da Mao kom til makt, eller kanskje ved den kommu-

Kirken i Kina:

En ny investiturstrid? Eller kanskje ikke?

nistiske kirkepolitikk under kultur-revolusjonen (1966-76)?

Den 30. april ble presten Joseph Ma Yinglin (40) bispeviet for Kunming i provinsen Yunnan. Det synes som om KPKFs sterke mann, lekmannen Anthony Liu Bainian, presset gjennom dette både ved å utøve sterkt press mot biskoper som ble beordret til å foreta ordinasjonen og til og med mot bispekandidaten selv, som var meget betenkt. Fader Ma selv var sekretær for den offisielle kirkes bisperåd (en slags bispekonferanse, ikke anerkjent av Pavestolen) og hadde også en rekke andre stillinger i den patriotiske forening. Vatikanet ville ikke ha fader Ma på grunn av hans alt for tette bånd til den kommunistiske regjering, og fordi han manglet sjelsørgerisk erfaring.

Få dager etter, den 3. mai, ble presten Liu Xinhong konsekret til biskop av Wuhu i provinsen Anhui.

Dagen etter kom en kraftig fordømmelse fra Vatikanet. «Dette er et alvorlig sår på Kirkens enhet, som det som kjent finnes strenge katoniske sanksjoner mot... I følge mottatt informasjon har det fra utenomkirkelige størrelser blitt utøvet et sterkt press og fremført trusler mot biskoper og prester for at de skulle ta del i bispeordinasjoner som var illegitime uten det pavelige mandat, og dessuten stred mot deres samvittighet. (...) Episoder av dette slag etterlater sårmerker ikke bare innen det katolske fellesskap, men også på samvittighetene.»

Internasjonale medier mente at Pavestolen dermed bannlyste de to biskoper, men finlesning av Vatikanets tekst viser noe annet. Man påpeker rett nok at slike bispevielser utløser ekskommunikasjon, men nevner samtidig omstendigheter (press og trusler) som tilsier at bruddet mot kirkens enhet ikke nødvendigvis var

frivillig. Og da er det ikke så opplagt at en bannlysning er utlyst.

Etter et «hvileskjær» 7. mai, da en pavelig approbert prest ble ordinert til hjelpebiskop av Shenyang, slo KPKF til på nytt: En biskop som var blitt ulovlig ordinert i 2000 ble den 14. mai installert som ordinarius for Mindong i Fujian. Så noe merkelig: den ikke-approberte nye biskop Pei avla troskapsed til paven under seremonien.

Det hele er noe forvirrende. Det er ikke lett å vurdere hvor alvorlig dette er for den etterlengtede normalisering for katolikkene i Kina. Den verste forfølgelsestid synes å være forbi, men ikke helt: Fremdeles kommer meldinger om at Roma-tro kirkefolk – biskoper, prester, søstre – blir utsatt for fornædelser. Religionslovene er strenge og undertrykkende, men etterleves stor sett ikke i store deler i Kina. Kanskje innevarsler de senere ukers bispevielser en fornyet kommunistisk kontrollsyke og undertrykkelsesvilje. Men kanskje er de mer å forstå som en siste krampe-trekning fra KPKF og Anthony Liu, som ikke liker at en mer avslappet kommunistisk pragmatisme overfor kirken skal få bane seg frem. For da ville jo både KFKP og Liu etterhvert havne på historiens skraphaug.

CT

Militærvalfart til Lourdes 2006

Av kaptein/p. Sigurd Markussen

Hvert år siden 1958 har det vært arrangert en internasjonal militærvalfart til Lourdes i Sør-Frankrike – så også i 2006. Det hele begynte med en forsoningsprosess mellom franske og tyske krigsveteraner og utviklet seg etter hvert til å omfatte alle land i Vest-Europa. Da kommunismen falt i det østlige Europa ble det naturlig at også soldater og offiserer derfra deltok på lik linje som de vestlige.

I dag omfatter arrangementet også inviterte gjester fra andre ikke-europeiske land, og det hele er et møte i fredens og forbrødringens tjeneste i Den katolske kirkes regi.

Fra 15.-24. mai i år ble den 48. internasjonale militærvalfart arrangert med deltakelse fra 35 nasjoner og med rundt 18.000 soldater og befal, alle i sine respektive uniformer.

Hvert eneste år fylles Lourdes av de militære der strid og krig ikke er sentrum, men vår felles tro på Jesus Kristus, fredsfyrsten.

Jomfru Marias åpenbaring til den unge piken Bernadette i 1858 danner rammen rundt arrangementet. Vi kommer sammen for messefeiring

Bønn på linje på en jernbaneperrong. Foto: Paal Tonne.

25 norske soldater og befal deltok i årets militærvalfart til Lourdes. Foto: Paal Tonne.

ved grotten og på esplanaden foran den store rosenkransbasilikaen, vi møtes til bønn i de mange kirker og kapeller og det er en stadig strøm av militære pilegrimer som går den lange korsveien som er bygget i den ene åssiden. Om kvelden er det stor stemning i hele byen med mye sosialt og vennskapelig liv.

Den internasjonale militærvalfarten inneholder både en åndelig del og en militær nasjonal representasjonsdel i tillegg til det sosiale.

I Norge, og særlig i den militære del av Norge, er denne valfarten dessverre lite kjent, mens i Europa er det et viktig og stort militært og kirkelig arrangement. Her kommer forsvarsministere og forsvarsattasjeer fra fjern og nær, her møtes menige soldater og generaler, alle i en religiøs og broderlig ånd.

Midt i denne enorme militære menneskemengden befinner det seg også hvert år en norsk delegasjon, som de siste ti årene har vært ledet av undertegnede. I år deltok 25 norske soldater og befal, fra Ørlandet flystasjon, grensevakter og andre soldater fra Finnmark, stormsoldater fra Rena og en gruppe fra Hans Majestet Kongens Garde.

Som tidligere år reiste vi sammen til Tyskland, der vi ble tatt godt vare på av den tyske katolske feltpresttjenesten i Kiel. Vi ble videre transportert gjennom Tyskland og Frankrike på chartret tog sammen med militære fra Tyskland og Litauen. I Lourdes var vi innlosjert på hotell, og det var et jevnt program fordelt på messer, andakter og militære representasjonsoppgaver hver dag.

Samværet med alle de ulike nasjoners militære personell gjør denne valfarten til et viktig og godt møtepunkt, uansett rang og nasjonalitet.

Det er verdt å merke seg at Forsvaret har i sitt permisjonsregulativ gitt adgang for katolske og ikke-katolske soldater og befal til å få innvilget valfartspolis for dette arrangementet. I tillegg anbefales militærvalfarten av både biskop Bernt Eidsvig og feltprost oberst Arne Svilosen i det norske forsvars feltpresttjeneste.

Neste års internasjonale militærvalfart finner sted i mai måned 2007. Dersom du, eller en du kjenner, skal avtjene militærtjenesten på dette tidspunktet, har lyst til å representere Norge og samtidig få et minne for resten av livet, meld fra til min e-post adresse sigurd.markussen@katolsk.no allerede nå og få mer informasjon.

CARITAS NORGES generalsekretær

Kari-Mette Eidem, er valgt til visepresident i Caritas Europa. Det var på Caritas Europas regionalkonferanse nå i mai at Kari-Mette Eidem ble valgt inn

i Caritas Europas styre, for så å bli valgt til visepresident.

- Å bli gjenvalgt til styret i Caritas Europa innebærer en anerkjennelse av Caritas Norges rolle i Caritas Europa. Når jeg i tillegg ble valgt til visepresident, er dette også en klar tillitserklæring. Caritas Europa står foran mange utfordringer i tiden som kommer; spesielt kan nevnes fattigdom og immigrasjon/menneskehandel, understreker Eidem.

Caritas Europa består av 48 selvstendige organisasjoner i 44 land, og inngår som én av syv regioner i Caritas Internationalis.

Caritas Norges 16. råds-

møte gikk av stabelen 12.-14. mai på Mariaholm skolesenter, hvor det blant annet ble avholdt valg på styre. **P. Sigurd Markussen** (Arendal), **Elisabeth Thielemann** (Bodø) og **Kirsti Øyen** (Halden) ble valgt inn i Caritas Norges styre for to år. **Tove A. Haugen** ble valgt til vara for ett år. Styremedlem **Stein-Morten Omre** og styreleder **Gjermund Høgh** var ikke på valg, men er valgt inn i styret for perioden fram til 2007.

AUGUSTINERKORHERREN **Lukas Lorf-Wollesen**, som siden november 2005 har virket i St. Paul menighet i Bergen, ble presteviet av biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av

Oslo den 22. april. Prestevielsen fant sted i Klosterneuburg i Østerrike.

Dom Lukas er født 7. september 1968 i Hamburg (Tyskland) og trådte inn hos Augustinerkorherrene i Klosterneuburg i år 2000. Han har Bachelor of Divinity (London) og MA

i Biblical Studies (King's College, London). Han avla sine evige løfter 28. august 2004 og ble diakonviet 15. oktober 2005 i Klosterneuburg av nå emeritert biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. av Oslo. Dom Lukas ankom Bergen 24. november 2005.

VIDAR ANDRÉ EIDE er fra 15. mai 2006 ansatt som datamedarbeider i Oslo Katolske Bispedømme, med spesielt ansvar for bispedømmets datautstyr, medlemsregister samt videreutvikling av OrgSys. Eide har kontor i første etasje i bispegården i Akersveien 5.

DEN 1. MAI gikk daglig leder i Informasjonstjenesten i OKB, **Stian Erdal**, ut i pappapermisjon. Permisjonen varer frem til 1. august, og i denne tiden fungerer Kristine Dingstad som daglig leder.

HELENE LUND startet den 3. mai et vikariat som medarbeider i Informasjonstjenesten i 50% stilling frem til 1. august.

Helene (33) tilhører St. Olav menighet i Oslo,

hvor hun bor med sin mann Øystein og to barn. Hun er utdannet cand. theol. fra Menighetsfakultetet i Oslo våren 1998. Ved siden av vikariatet i Informasjonstjenesten er hun stipendiat i systematisk teologi ved Menighetsfakultetet, der hun arbeider med temaet ortodokse og orientalske kirkers deltagelse i World Council of Churches, med særlig henblikk på konflikter knyttet til eklesiologi og etikk.

CARL-JOHAN BAHRE begynte den 1. april 2006 som diakonikonstulent på frivillig basis i Oslo Katolske Bispedømme, med fokus på kontakt mellom flyktninger/asylmottak og menigheter. Barhre har kontor i første etasje i bispegården i Akersveien 5.

SØNDAG DEN 14. MAI 2006 ble to av Oslo Katolske Bispedømmes prestestudenter, **Per Einar Odden** og **Nguyen Duc Khiem**, innsatt som lektorer av biskop Bernt Eidsvig Can.Reg.

Biskop Bernt Eidsvig med diakon Ragnar Leer Salvesen (øverst til venstre) og diakon John McKenna (kullkamerat med Salvesen, prestevies 17. juni), Per Einar Odden (nederst til venstre) og Nguyen Duc Khiem.

Begge studerer ved presteseminaret Allen Hall i London. Lektoratet er en av de lavere gradene i tjenestehierarkiet, "den som leser av Skriften".

DEN 10. JUNI ble **Hans-Jacob Gram** (f. 9. august 1940) ordinert til permanent diakon, inkardinert i bispedømmet Bridgeport,

USA. Gram har tidligere vært aktiv i kirken i Norge, blant annet som menighetsrådsformann i St. Olav menighet i Oslo, men flyttet USA og Connecticut i 1990. Han har sin diakonutdannelse fra bispedømmet Bridgeport i Connecticut, litt nord for New York City.

Grams adresse er: 36 Chestnut Woods Rd., 06896 West Redding, Connecticut, USA.

DEN 26. AUGUST avlegger **sr. M. Aleksandra Michalska** sine evige løfter under messen kl. 11.30 i St. Olav domkirke. Sr. Aleksandra ble født den 15. mai

1976 i Knurów i Polen. Hun trådte inn hos Elisabethsøstrene i Oslo

den 22. september 1999. Sine første løfter avla hun den 12. mai 2001 i Oslo. Hun er sakristan og kateket i St. Hallvard menighet i Oslo, og ved den polske lærdagsskolen forbereder hun ungdom til å motta fermingens sakrament. Etter messen er det kirkekaffe i menighetssalen, rett bak kirken.

Alle er hjertelig velkommen både til løfteavleggelsen og mottagelsen etterpå.

BISKOP BERNT EIDSVIG CAN.REG. av Oslo meddelte den 20. april 2006 det følgende dekret:

Sogneprest i St. Olav menighet i Oslo, pater **Claes Tande**, f. 16. august 1955, studerte til prest for Trondheim stift og ble ved sin diakonvielse inkardinert i dette. Etter sin prestevielse i desember 1986 har han imidlertid arbeidet for Oslo Katolske Bispedømme.

P. Tande har i brev av 29. mars d.å. til biskop-prelat Georg Müller i Trondheim stift bedt om å bli ekskardinert. Biskop Müller har ved skriv av 5. april i henhold til can. 267 § 1 akseptert at p. Tande ekskardineres fra Trondheim stift.

På denne bakgrunn inkardinerer jeg i henhold til bestemmelsen nevnt foran og med umiddelbar virkning sogneprest **Claes Tande** i Oslo katolske bispedømme.

+ Biskop Bernt Eidsvig
Biskop

Broen vil presisere at byen Lwow (idag Lviv) og området rundt var polsk fremt til etter annen verdenskrig.

UTNEVNELSER I OKB

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo meddelte den 20. april 2006 det følgende dekret med utnevnelser og presteforflytninger i bispedømmet:

Sogneprest **Claes Tande** i St. Olav menighet i Oslo løses fra stillingen som sogneprest for å begynne et sabbatsår med lønn og med mulighet til forlengelse fra 1. september 2006. Fra 1. september opphører hans oppgaver som official for tribunalet og fra 1. august som redaktør for Broen. Hvilket sogn og/eller andre oppgaver han overtar etter sabbatstiden vil bli avtalt med ham. Jeg takker **Claes Tande** for hans store innsats i disse tre stillinger og for den filippinske sjelesorgen.

Sogneprest **Frode Eikenes** i Vår Frue Kirke i Porsgrunn utnevnes til sogneprest i St. Olav menighet i Oslo med virkning fra 1. september 2006.

Kapellan **Reidar Voith** i St. Svithun menighet utnevnes til sogneprest i Vår Frue Kirke i Porsgrunn med virkning fra 1. september 2006. Fratreden i St. Svithun menighet skjer med virkning fra 10. august 2006.

Ungdomsprest **Paul Pham Huu Y** utnevnes med virkning fra 1. september 2006 til sogneprest i Tønsberg.

Prest i pastoralteamet i St. Magnus menighet på Lillestrøm, **Peter Nguyen Tuan Van**, utnevnes til sogneadministrator med fulle rettigheter på ubestemt tid i St. Birgitta menighet i Fredrikstad med virkning fra den 1. august.

Kapellan i St. Olav menighet i Oslo, p. **Iruthayanathan Pethurupillai OMI** utnevnes til prest i pastoralteamet i St. Magnus menighet på Lillestrøm for en periode på to år med virkning fra den 1. september.

Kapellan **Oddvar Moi** i St. Paul menighet i Bergen utnevnes til kapellan i St. Svithun menighet i Stavanger med virkning fra 1. august 2006.

Nyordinert prest **Ragnar Leer Salvesen** utnevnes til kapellan i St. Olav menighet i Oslo. Tiltredelse skjer etter nærmere bestemmelse i løpet av høsten 2006.

+ Bernt Eidsvig
Biskop

Oslo Katolske Bispedømme
ønsker velkommen til

prestevielse og diakonvielse

Ragnar Leer Salvesen
prestevies lørdag 24. juni kl. 12.00 i St. Olav domkirke i Oslo. Det blir påfølgende mottakelse.

Fredrik Hansen
ordineres til diakon lørdag 1. juli kl. 12.30 i St. Olav domkirke i Oslo. Det blir påfølgende mottakelse.

Begge ordinasjonene vil bli foretatt av biskop Bernt Eidsvig.

Pavens bønneintensjoner

2006

Juni 2006

At kristne familier må ta imot hvert barn som kommer til verden med kjærlighet, og vise omsorg for syke og gamle som trenger hjelp.

At sjelesørgere og alle kristne må se dialog mellom religionene og inkulturasjon av evangeliet som et daglig oppdrag.

Juli 2006

At alle som sitter i fengsel, særlig unge mennesker, må få hjelp og støtte fra samfunnets side, så de kan gjenoppdage meningen med sitt liv.

At ulike etniske og religiøse grupper i misjonslandene må leve sammen i fred og bygge samfunn inspirert av menneskelige og åndelige verdier.

August 2006

At foreldreløse barn og unge må få den omsorg de trenger, slik at de får en god og kristen oppdragelse.

At de kristne må være seg sitt misjonsoppdrag bevisst; under alle forhold og i alle sammenhenger.

Katolske studier MF

Det Teologiske Menighets-fakultetet (MF) i Oslo åpnet høsten 2005 for katolske studier på universitetsnivå. De katolske studieprogrammene er et resultat av MFs ønske om å tjene aktuelle kirkelige behov i Norge på tvers av konfesjonsgrenser, og også høsten 2006 tilbyr MF katolske emner på bachelor- og masternivå.

Fakultetet tilbyr to mastergrader med studieretning katolsk teologi; ett fordypningsstudium over fem år med kun teologiske emner, og ett tilbud hovedsakelig tilpasset lærere og kateketer (2 år).

På masternivå er det **"Katolsk sosillære: Sosialetikk og politisk etikk" (KAT 501)** som er høstens kurs.

De eksplisitt katolske emnene på bachelornivå til høsten er **"Katolsk praktisk teologi: Liturgia, dikonia, matyria" (KAT 171)**.

Søknadsfrist for emnene er 1. juli. For mer informasjon og påmelding, se www.katolsk.no eller www.mf.no.

Nytt kateketkurs til høsten!

Det første kateketkurset er nettopp ferdig, med gode erfaringer. Kurset hadde deltagere fra 11 menigheter. Til høsten starter vi opp et nytt kurs. Dette går over to år og fører til kirkelig godkjenning som kateket.

Kurset arrangeres av Maryvale Institute i Birmingham i England i samarbeid med Oslo Katolske Bispedømme.

Kateketkurset er basert på fjernstudier. Besvarelsene kan sendes inn fra der du bor, og alle besvarelser må skrives på engelsk. Hvert år er det én undervisningsdag i Maryvale, én dag i Oslo og én dag i Stavanger.

Norsk kursleder og koordinator Rosalin Narum og Jeanine Müller fra Maryvale på en av kursdagene i Oslo.

Kurset er basert på selvstudium og egeninnsats, 5 timers arbeid hver uke, og omfatter følgende emner: Introduksjon til katekese, Grunnlag for kristen tro, Jesus Kristus, Måter å be på, Kirken, Undervisningsmetoder, Det gamle Testamente, Det nye Testamente, Liturgi, Sakramentene, Katolsk morallære, Maria og helgenene.

Kursavgiften på kr 5.000,- deles mellom menigheten og bispedømmet,

men hver deltaker må selv betale reiser til Birmingham, Oslo og Stavanger hvert år. Norsk kursleder og koordinator er Rosalin Narum, St. Svithun menighet, Stavanger.

Påmelding senest 1. juli.

Første kurshelg i år blir fredag 29.-31. september.

Er du interessert, kontakt Kateketisk Senter, Akersveien 16a, 0177 OSLO, tlf. 23219550/51.

Oslo Katolske Bispedømme søker:

Redaksjonssekretær for Broen – katolsk kirkeblad

Da vår nåværende redaksjonssekretær i Broen skal over i andre oppgaver i bispedømmet, søkes det etter ny redaksjonssekretær i 50% stilling.

Broen utgis av Norsk Katolsk Bisperåd og er et felles blad for Den katolske kirke i Norge. Bladet distribueres til alle registrerte katolske husstander i landet og kommer ut med 6 nummer i året, med et opplag på ca. 20.000. Bladets hovedoppgave er å spre artikler, nyheter og informasjon om aktuelle hendelser og temaer fra Kirken i Norge og verden.

Bladet har egen layoutmedarbeider, samt redaktør og redaksjon som står for de innholdsmessige linjer. Redaksjonssekretærens oppgaver er innsamling og redigering av stoff, noe egen skrivning, ferdigstilling av innholdet til layout osv.

Det kreves høy grad av selvstendighet i arbeidet. Det vil bli lagt særlig vekt på søkers skriveferdigheter og gode samarbeidsevner. God kjennskap til Den katolske kirke i Norge er en stor fordel.

Lønn etter avtale.

Søknad sendes Oslo Katolske Bispedømme, Akersveien 5, 0177 Oslo, innen 14. august.

Henvelsendelser om stillingen kan rettes til kansellist Ulrik Sverdrup-Thygeson, tlf. 23 21 95 09 eller e-mail Ulrik.Sverdrup-Thygeson@katolsk.no

Regnskap 2005

Kommentarer til regnskap

Regnskapet for Trondheim katolske stift er preget av intensiv virksomhet når det gjelder planlegging og videreformidling av støtte til byggeprosjekter og vedlikehold og drift av kirkens eiendommer. Byggeprosjekt som er støttet finansielt gjennom videreføring av tilskudd fra stiftet, er Tautra Mariakloster og Birgittasenteret på Tiller.

Inntektene er i hovedsak tilskudd fra staten, tilskudd fra utlandet til bestemte formål og gaver. Stiftet belastes utgifter til lønn til stiftes prester og andre administrative utgifter.

Når det gjelder Kirkens bygninger i stiftets fem menigheter, er bygnin- gene fortløpende gjenstand for vurdering av behov for vedlikehold og fornyelse. I 2005 har St. Olav kapell på Stiklestad gjennomgått en totalrehabilitering utvendig og fornyet innvendig maling. St. Olav kapell ble bygd til jubileet i 1930 og var 75 år i 2005.

Regnskapet revideres av statsautorisert revisor Harald Lydersen i firma Deloitte.

Trondheim 22. mai 2006

Kari Hauge
Økonom

	Resultat 2004	Resultat 2005
INNTEKTER		
Statstilskudd	884.472	901.180
Menighetsbidrag	295.931	337.200
Tilskudd prestelønn	282.765	291.572
Andre inntekter og gaver	785.564	931.905
Refusjoner fra menigheter m. fl.	-	480.203
Innbetaling til særskilte formål	787.302	35.561
SUM INNTEKTER	3.036.064	3.295.621
KOSTNADER		
Administrasjon	1.663.636	1.618.687
Drift og anskaffelse av eiendommer	278.094	1.181.178
Andre tilskudd	119.193	70.316
Utbetalt særskilte formål	721.566	353.760
SUM DRIFTSKOSTNADER	2.782.489	3.223.941
DRIFTSRESULTAT	253.575	71.680
RENTEINNTEKTER OG KOSTNADER		
Renteinntekter	141.323	150.732
Andre finansinntekter	10.695	12.691
NETTO FINANS	152.018	163.423
RESULTAT FØR SÆRSKILTE POSTER	405.593	235.103
SÆRSKILTE POSTER		
Gaver til videresendelse	721.566	196.825
Gaver mottatt og videresendt	(721.566)	(196.825)
Mottatte tilskudd til byggeprosjekter	1.067.150	856.067
Byggeprosjekter	(2.463.005)	(1.495.468)
NETTO SÆRSKILTE POSTER	(1.395.855)	(639.401)
ÅRSRESULTAT	(990.262)	(404.298)

Kirkeåret i barnegruppa

Aktivitetshäfte for småbarnsgrupper, laget av lederne for barnegruppen "Kattungene" i St. Svithuns menighet i Stavanger.

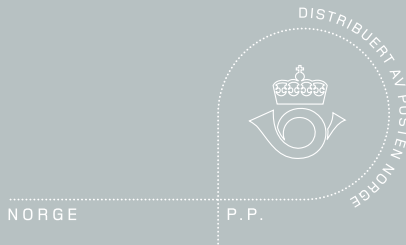
Häftet inneholder ideer, erfaringer, sanger, tekster og detaljerte eksempler på program for fester og aktiviteter gjennom hele kirkeåret.

Her finner du et lite rituale for å feire barnas dåpsdag, program for feiring av høsttakkefest, lyktefest, en liten bønnebok for barn, sanghefte, fortellinger og legender og mye mer.

Beregnet for aldersgruppen 0-6 år med foreldre, men vil også være brukbart for grupper med eldre barn.

Häftet er fotokopiert i A4-format og har 127 sier. Pris kr. 200,- + porto.

For bestilling, kontakt St. Svithun menighet, stavanger@okb.katolsk.no, tlf. 51 51 70 20.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Ved flytting vennligst påfør ny
adresse og returner bladet til:
Akersveien 5, 0177 Oslo

OLSOK 2006

Kjære trosfeller!

Med dette vil jeg gjerne invitere alle katolikker i Norge til å delta i valfart til Trondheim og Stiklestad i forbindelse med Olsok.

Å dra på pilegrimsferd er ikke bare en opplevelsesrik tur til Trøndelag, det er også en åndelig reise med Gud som mål. Vi reiser til det sted hvor hellig Olav gav sitt liv for Kristus, og samtidig for kirke og folk i Norge. Vi ærer hellig Olavs minne og takker for det han har gjort og betydd for kirken. Og vi oppmuntres til å følge hans eksempel.

Videre åpnes våre sinn for det himmelske og det guddommelige. Vi kan oppdage at det er Gud som kaller også oss. Gud hjelper oss til omvendelse, gir oss trofasthet og frimodighet i troen slik at også vi kan være troens vitner i vår hverdag. Dagens pluralistiske samfunn trenger det kristne vitnesbyrd som aldri før. Og alle som er døpt og konfirmert har del i Jesu oppdrag om å forkynne det glade budskap til alle folkeslag. På denne bakgrunnen er val-

farten til Stiklestad en unik mulighet til å få levendegjort vår kristne tro.

I kirkens liturgi heter det: "Din herlighet lyser fra helgenenes skare, for ved å krone deres fortjenester, kroner du dine egne gaver. Du gir oss et forbilde i deres liv, del i deres samfunn og hjelp i deres forbønn. Omgitt av denne hærske av vitner, kjemper vi med utholdenhet den strid du har kalt oss til, så vi sammen med dem kan vinne den uforgjengelige herlighets krone" (Helgenprefasjon I).

Den katolske kirke i Midt-Norge ønsker alle velkommen til Olsokfeiring 2006!

Trondheim den 23. mai 2006

+ Georg Müller
Biskop

Kari Hauge
Leder av olsokkomiteen

Program for Olsok 2006

– i Trondheim og på Stiklestad

Fredag 28. juli: Barnas dag

- Kl. 11:00: Oppmøte og registrering
- Kl. 11:15: Barneprogram
- Kl. 13:00: Lunsj
- Kl. 14:00: Barneprogram
- Kl. 16:00: Barnemesse
- Kl. 17:00: Kirkekaffe og avslutning i foreningslokalet

Lørdag 29. juli: Olsokdagen

- Kl. 08:00: Fromesse i Nidarosdomen
- Kl. 09:30: Tilbud om frokost i foreningslokalet
- Kl. 11-13:00: Tilbud om skriftemål i St. Olav kirke
Tilbedelse av Alterets Helligste Sakrament
- Kl. 13:00: Tilbud om lunsj i foreningslokalet
- Kl. 18:30: Helgaftehemse

Søndag 30. juli: Valfart til Stiklestad

- Kl. 12:30: Valfart til Stiklestad, avreise med buss
- Kl. 14:00: Prosesjon fra Teglværket, Verdal
- Kl. 14:30: Messe i St. Olav kapell
- Kl. 16:30: Middag i Stiklestad Nasjonale Kultursenter
- Kl. 18:00: Spelet om Heilag Olav på friluftscenen
- Kl. 20:00: Bussavgang til Trondheim

Frist for påmelding til olsok og priser

Frist for påmelding til olsokfeiring 2006 settes til tirsdag 15. juli 2006. Påmelding sendes Olsokkomiteen, Trondheim katolske stift, Sverres gate 1, 7012 Trondheim.

Telefon 73527705 / fax 73528790 eller
kari.hauge@katolsk.no

Ingen påmeldinger effektueres før disse er godskrevet konto 4200 5024980

Bussbillett Trondheim – Stiklestad tur/retur pris:
Voksne kr 200, barn kr 100

Billetter til Spelet om Heilag Olav pris: Voksne kr 300,
barn 150
Billett til buss og Spel til sammen: Voksne kr 450,
barn kr 200

Informasjon om Olavfestdagens program:
Telefon 73841450 eller hjemmesidene
www.olavsfestdagene.no